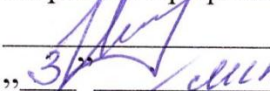

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор

_____ Н.М. Іщенко

„30” _____ 2018 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

статус дисципліни нормативна

за спеціальністю: 073 Менеджмент

АВТОР ПРОГРАМИ:

к.е.н., доц. Фертікова Т.М.,

к.іст.н, доц. б.в.з. Погромський В.О.

кафедра економічної теорії та міжнародної
економіки

„27” червня 2018 р.

Миколаїв 2018

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Т. М. Фертікова

на засіданні випускової кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 3 від „25” 10 2017 р.

В. о. завідувача кафедри _____ К. П. Черненко

на засіданні випускової кафедри економіки підприємства
Протокол № 3 від „11” 10 2017 р.

Завідувач кафедри _____ О. Б. Кузьменко

на засіданні випускової кафедри обліку і аудиту
Протокол № 4 від „7” 11 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Ю. В. Великий

на засіданні випускової кафедри менеджменту
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

В. о. завідувача кафедри _____ О. Ю. Стоян

на засіданні методичної ради факультету економічних наук
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Голова _____ Ю. Ю. Верланов

Робочу програму погоджено за формами навчання:

Денна форма навчання:

В. о. декана факультету економічних наук _____ О. Б. Філімонова

„____” _____ 2017 р.

Заочна форма навчання:

Директор ННІПО _____

_____ Г. Л. Норд

„____” _____ 2017 р.

Начальник навчально-методичного відділу _____

_____ І. Ю. Потай

„____” _____ 2017 р.

2.1. Концепція викладання дисципліни

Курс «Історія економіки та економічної думки» призначений для формування професійного, загальноосвітнього та культурного рівня майбутніх фахівців у галузі фінансів, економіки підприємства, обліку та аудиту.

Метою курсу є формування уявлень студентів щодо особливості еволюції економічних поглядів, їх спадковості та прогресу, взаємозв'язку та взаємовпливу розвитку економічної сфери життєдіяльності та економічної теорії в хронологічному порядку з моменту зародження економічних відносин до сьогодення.

Завдання курсу «Історія економіки та економічної думки»:

- висвітлити історію розвитку економічних взаємовідносин в окремих країнах та на міжнародному рівні;
- сприяти розумінню характерних рис, причин становлення та занепаду економічних систем;
- обґрунтувати взаємозв'язки між економічними подіями та явищами;
- виявити взаємовплив особливостей економічного розвитку на кожному конкретному етапі та теоретичних поглядів, сформованих в даний час;
- дослідити еволюцію економічної думки від перших філософських узагальнень та практичних рекомендацій до цілісних теоретичних систем, що дасть змогу осмислити еволюцію наукових поглядів на сутність економічних категорій, закономірностей та явищ.

Курс «Історія економіки та економічної думки» пов'язаний з іншими науками, насамперед, з економічною теорією, всесвітньою історією, фінансами, математикою, економічною географією, статистикою, демографією, логікою, психологією etc.

Студенти повинні знати:

- особливості розвитку економічної сфери життєдіяльності, еволюцію відносин в сферах виробництва, розподілу, обміну та споживання в різних країнах світу;
- історію економічних вчень від зародження людства до наших днів, особливості її розвитку на кожному етапі;
- зв'язок між економічними ідеями та станом розвитку економіки в країнах виникнення найбільш відомих у світі економічних теорій: меркантилізму, фізіократів, класичної політичної економії, економічної теорії марксизму, маржиналізму, інституціоналізму, неолібералізму, кейнсіанства тощо;
- основні ідеї визначних економістів минулого (У.Петті, П. Буагільбера, Ф.Кене, А.Тюрго, А.Сміта, Д.Рікардо, Ж.-Б.Сея, Т.Мальтуса, Дж.Мілля, К.Маркса, К.Менгера, О. фон Бем-Баверка, Ф. фон Візера, У.Джевонса, Л.Вальраса, А.Маршалла, Д.Кларка, В.Парето, Т.Веблена, Д.Робінсон, Дж.Кейнса, П.Самюельсона, В.Леонтьєва, Л.Канторовича, М.Фрідмена, В.Ойкена, Л.Ерхарда, Ф.Хайека та ін), а також основні досягнення вітчизняної економічної думки;

Студенти повинні вміти:

- аналізувати теорії видатних економістів, визначати їх зв'язок з попередніми та наступними економічними концепціями;
- застосовувати набуті знання для аналізу сучасного економічного становища в Україні і в усьому світі;
- прогнозувати можливі наслідки економічних явищ, політики урядів різних країн;
- вести дослідницьку роботу з історії економіки та економічної думки.

Рис. 1. Структурно-логічний зв'язок з іншими дисциплінами

2.2. Витяг з навчального плану спеціальності

Форма навчання	Курс	Семестр (триместр для заочної форми навчання)	Всього годин	В тому числі						Форма підсумкового контролю	
				аудиторних				самостійна робота студента		екзамен	залік
				лекцій	семінарських	практичних	лабораторних	триместрова робота по дисципліні	курсова робота (проект) *		
очна	1	1	90	30	15	-	-	45	-	+	

2.3. Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани дисципліни

Тема 1. Господарство східних стародавніх країн. Зародження економічної думки. Розвиток економіки та економічної думки античних держав

Неолітична революція та її роль в утвердженні господарства відтворювального типу.

Передумови зародження перших східних держав: Стародавнього Єгипту, Вавилонського царства, Китаю, Індії тощо. Характеристика господарства: галузева структура, розподіл прав власності. Риси східної моделі рабовласництва. Система державного контролю за економічними процесами.

Загальна характеристика економічної думки Стародавніх країн. Пам'ятки Стародавнього Єгипту: господарські документи, повчання. Закони, як джерело знань про регулювання економічних процесів в східних країнах («Закони царя Хамураппі» (Вавилонське царство)). Твори релігійно-філософського характеру («Закони Ману», «Артхашастра» (Індія), «Лунь-юй», «Гуань-цзи» (Китай)).

Еволюція відносин прав власності в античних країнах. Особливості розвитку сільського господарства, ремісництва, торгівлі, фінансів в Стародавній Греції, Стародавньому Римі. Модель рабовласництва класичного типу.

Внесок Ксенофонта, Платона, Аристотеля у становлення економічної думки. Поради щодо розвитку сільського господарства та організації праці в творах римських мислителів (Каттон Старший, Варрон, Колумела). Економічні реформи видатних діячів Стародавнього Риму.

Тема 2. Розвиток економіки в часи Середньовіччя. Пам'ятки економічної думки

Характерні риси феодального суспільства. Еволюція феодальних відносин в окремих європейських країнах. Роль міст в середньовічній економіці. Магдебурзьке право. Особливості розвитку ремісництва та торгівлі. Характеристика феодального суспільства Київської Русі: соціальна структура, характер землеволодіння, розвиток ремесла, торгівлі, фінансів. Господарський розвиток українських земель під владою Великого князівства Литовського та Королівства Польського.

Варварські правди як джерело інформації про зародження феодальних відносин. Біблія та Коран як джерела економічної думки. Міркування авторів середньовічного Сходу щодо передумов економічного розвитку. Економічні ідеї в творах Ф.Аквінського, Н.Орема, Г.Пліфона. Зародження утопічного соціалізму (Т.Мор, Т.Кампанелла). Літописи, повчання та збірки законів як джерело економічної думки Київської Русі. “Устава на волюки”. Литовські статuti.

Тема 3. Мануфактурний період розвитку європейських країн в XVI - на поч. XVIII ст.. Меркантилізм. Фізіократія.

Великі географічні відкриття та їх наслідки для розвитку окремих економік та світового господарства. Первісне нагромадження капіталу. Розклад феодальних відносин та зародження мануфактурного виробництва в Нідерландах та Англії. Особливості становлення мануфактур у Франції та Німеччині.

Меркантилізм як сукупність ідей та державна економічна політика. Особливості раннього (монетарного) меркантилізму та його представники (В.Стаффорд, Г.Скаруффі, Б.Даванцаті тощо). Ідеї пізнього (мануфактурного) меркантилізму в творах Т.Мана, А. Монкретьєна, А.Серра та інших авторів. Політика меркантилізму в Англії, Франції, Італії, Росії, Україні. Критика меркантилізму.

Фізіократія: обґрунтування ідеї природничого порядку, вчення про чистий продукт. «Економічна таблиця» Ф.Кене. Теорія А.Тюрго.

Тема 4. Зародження класичної школи політекономії. Промисловий переворот та його економічні наслідки в європейських країнах. Економічна теорія А.Сміта.

В. Петті як родоначальник класичної буржуазної політекономії (XVIIст). Трудова теорія вартості, теорія доходів (В.Петті). Зародження політекономії у Франції (П. де Буагільбер).

Сутність промислового перевороту та його вплив на соціально-економічний розвиток Англії. Причини економічного відставання Франції та Німеччини у XVIII – на поч. XIX ст..

А.Сміт як засновник економічної науки. Структура та методологія «Дослідження про природу та причини багатства народів». Ключові елементи теорії А.Сміта: принципи ринкової економічної системи, теорії вартості, грошей, заробітної плати, прибутку, ренти, капіталу.

Тема 5. Розвиток класичної школи політекономії в першій половині XIX ст.

Ж-Б.Сей як популяризатор ідей А.Сміта та оригінальний науковець. Концепція створення та механізму розподілу багатства, теорія ринків Сея в «Трактаті з політичної економії».

Теорія народонаселення Т.Мальтуса. Обґрунтування категорій вартості, капіталу, ренти та інших доходів. Доведення можливості економічних криз.

«Начала політичної економії та оподаткування» Д.Рікардо: трудова теорія вартості, кількісна теорія грошей, теорія ренти, закон заробітної плати та прибутку, теорія торгового балансу.

Обґрунтування гармонії інтересів учасників виробництва та розподілу у творі Ф.Бастіа «Економічні гармонії». Тлумачення категорій цінності та ренти у роботах Г.Кері. Теорія утримання Н.Сеніора.

Узагальнення та розвиток доктрин класичної школи політекономії у роботі Дж.С.Мілля «Принципи політичної економії».

Тема 6. Критичний напрям політекономії (I половина XIX ст.). Економічна теорія марксизму

Критика капіталізму та шляхи усунення експлуатації і бідності в роботах С.Сісмонді, П.-Ж.Прудона, К.Родбуртуса. Теорія та практика утопічного соціалізму А.Сен-Сімона, Ш.Фур'є, Р.Оуєна.

Тематика ранніх робіт К.Маркса та Ф.Енгельса: критика капіталізму та буржуазної політекономії, обґрунтування методології дослідження, визначення економічних категорій.

Теоретичні проблеми «Капіталу»: товар та його властивості, гроші та їх функції, теорія доданої вартості, види та стадії обігу капіталу, заробітна плата, прибуток, рента, позичковий відсоток. Сутність соціалізму за К.Марксом.

Розвиток теорії марксизму в роботах В.Леніна, К.Каутського тощо. Місце марксизму в сучасній економічній теорії.

Тема 7. Характеристика світового господарства в II пол. XIX – на поч. XX ст..

Друга технологічна революція: зародження енергетичної галузі, розвиток металургії, хімічної промисловості, транспорту, засобів зв'язку. Характер індустріального розвитку, стан аграрної галузі, фінансового сектору, сфери освіти в Англії, Франції, Німеччині, США.

Причини втрати Англією світового лідерства. Передумови стрімкого піднесення економік США та Німеччини.

Тема 8. Маржиналізм та становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Національна політекономія в Німеччині. Історична школа в Німеччині.

Етапи маржинальної революції. Особливості маржинальної економічної теорії. Новаторські ідеї попередників маржиналізму (І.фон Тюнен, А.Курно, Ж.Дюпюї, Г.Госсен). Австрійська школа маржиналізму (К.Менгер, Ф.фон Візер, О.Бем-Баверк): теорія граничної корисності.

Кембриджська школа та зародження неокласичного напрямку в економічній теорії. «Принципи економікс» А.Маршалла: теорія ринкового ціноутворення (хрест Маршалла, закони попиту та пропозиції, поняття еластичності, споживчого надлишку); види витрат; поняття «періоди часу»; закони спадної, зростаючої, пропорційної продуктивності; теорія розподілу. Теорія суспільного добробуту А.Пігу.

Математична школа маржиналізму. Теорія цінності В.Джевонса. Модель загальної ринкової рівноваги Л.Вальраса. Теорія економічного оптимуму В.Парето.

Ф.Ліст як засновник національної політекономії в Німеччині.

Критика класичної політекономії представниками німецької історичної школи (В.Рошер, Б.Гільдебранд, К.Кніс). Визначення задач політекономії; погляди на еволюцію економічних відносин; обґрунтування економічної ролі держави та інші проблеми, що розглядалися представниками історичної та нової історичної школи в Німеччині.

Тема 9. Розвиток феодальних відносин та особливості становлення капіталізму на українських землях (XVI – поч. XX ст.). Розвиток економічної думки в роботах українських вчених (XIX – поч. XX ст.)

Політичні та економічні наслідки Визвольної війни під керівництвом Б.Хмельницького. Тенденції розвитку земельних відносин у XVIII – I пол. XIX ст.. Зародження мануфактурного виробництва, особливості внутрішньої та зовнішньої торгівлі на українських землях у складі Російської імперії та Речі Посполитої (з кінця XVIII ст. у складі Австрійської імперії).

Сутність та наслідки земельних реформ 1848 та 1861рр.. Характер аграрних відносин, розвиток промисловості та інфраструктури на українських землях в II пол. XIX – на поч. XX ст.. Столипінська аграрна реформа та її наслідки.

Економічні програми декабристів. Дискусія щодо шляхів економічного розвитку між представниками дворянського лібералізму, буржуазного лібералізму, революційної демократії. Економічні ідеї народників. Інтерпретація ідей класичної школи політекономії, марксизму, маржиналізму вітчизняними науковцями.

Економічна теорія М.Туган-Барановського: «теорема цінності», інвестиційна теорія економічних циклів, соціальна теорія розподілу, проблеми кооперації. Розвиток маржиналізму в Україні (Є.Слуцький).

Тема 10. Світове господарство між двома світовими війнами.

Наслідки I Світової війни для країн-учасниць. Сутність Версальської системи. Плани Дауеса та Юнга. Особливості відновлення економіки Англії, Франції, Німеччини у повоєнний період. Роль США у I Світовій війні та економічний розвиток даної країни у 20-их рр.. XX ст..

Причини, характер Великої депресії. Новий курс Рузвельта. Наслідки Великої депресії для європейських країн та шляхи її подолання.

Тема 11. Розвиток економічної науки в першій третині XX ст..

Теорія та економічна програма Дж.М.Кейнса: «Загальна теорія зайнятості, відсотку та грошей». Критика Кейнсом положень класичної та неокласичної теорій. Методологія дослідження. Проблема «ефективного попиту»; аналіз споживання, заощаджень та основний психологічний закон; виробничий попит та його закономірності; роль та методи державного економічного регулювання. Сучасне значення теорії Дж. Кейнса.

«Економічна теорія недосконалої конкуренції» Дж.Робінсон. «Теорія монополістичної конкуренції» Е.Чемберліна. Теорія інноваційного розвитку та підприємництва Й.Шумпетера.

Тема 12. Розвиток світової економіки в II пол. XX ст. – на поч. XXI ст..

План Маршалла та його значення для повоєнного розвитку економіки Європи та США. Вплив I етапу НТР на господарство провідних країн світу. Характер державної економічної політики у США, Великобританії, Франції (кін.40-их – кін.60-их рр.). Реформи Л.Ерхарда у ФРН.

Повоєнне відновлення економіки Японії.

Сутність II етапу НТР.

Причини лібералізації державної економічної політики у розвинутих країнах світу.

Економіка країн «соцтабору» у II пол. XXст..

Розпад колоніальної системи та шляхи економічного розвитку новоутворених держав.

Фактори економічних досягнень «нових індустріальних країн».

Економічні перетворення в Китаї під керівництвом Дена Сяопіна.

Інтеграційні процеси у світовій економіці в II пол. XXст..

Тема 13. Економічна дискусія між представниками неолібералізму та послідовниками Дж.Кейнса (XX ст.)

Проблема економічної ефективності та соціальної справедливості (Ж.Л.Рюеф, М.Алле, (Паризька школа неолібералізму)). Обґрунтування ефективності ринкового господарства представниками ед.тавників школи (Л.фон Мізес, Ф.фон Хаєк). Ордолібералізм та концепція соціального ринкового господарства представників Фрайбурзької школи: В.Ойкен, В.Репке, А.Рюстов. Монетаризм М.Фрідмена. Теорія економіки пропозиції (А.Лафер, Р.Мандель). Теорія «раціональних очікувань» (Дж.Мут, Т.Сарджент, Р.Лукас).

Неокласичні моделі економічного зростання Кобба-Дугласа, Дж.Міда, Р.Солоу.

Економічні ідеї неокейнсіанства. Моделі економічного зростання Е.Хансена, Є.Домара.

Теорія економічних циклів Е.Хансена. Модель макроекономічної рівноваги Хікса-Хансена.

Посткейнсіанство. Англійське ліве кейнсіанство (Дж.Робінсон, Н.Кальдор, П.Сраффа).

Американське неортодоксальне (монетарне) кейнсіанство (Р.Клауер, А.Лейонхуфвуд, С.Вайнтрауб, Д.Девідсон, Х.Мінські).

Сучасне «нове» кейнсіанство: Дж.Стігліц, Дж.Тейлор.

«Економікс» П.Самуельсона.

Тема 14. Інституціоналізм. Неінституціоналізм (кін. XIX – XX ст.). Теорії трансформації суспільства (II пол. XX ст.)

Ранній інституціоналізм: соціально-психологічний інституціоналізм Т.Веблена, соціально-правовий інституціоналізм Дж.Коммонса, емпіричний інституціоналізм В.Мітчелла. Зародження інституціоналізму в Англії (Дж.Гобсон).

Неінституціоналізм. Теорія прав власності: специфікація прав власності, зовнішні ефекти (Р.Коуз). Теорія трансакційних витрат (Д.Норт, К.Ерроу, К.Менар тощо). Теорія контрактів.

Причини утворення фірми та визначення оптимального її розміру (Р.Коуз, А.Алчіан, Х.Демсец, О.Вільямсон). Теорія суспільного вибору (Дж. Б'юкенен, Г. Таллок, К. Ерроу, М. Олсон). Кліометрія (Р.Фогель, Д.Норт).

Теорії індустріального та постіндустріального суспільства. Теорії трансформації капіталізму: «дифузії власності», «управлінської революції», «революції в доходах», «соціального партнерства», «колективного капіталізму», «соціального партнерства» (А.Берлі, А.Арон, Г.Мінз,С.Кузнец тощо) Характеристика індустріального суспільства в роботах П.Дракера, Р.Арона, В.Ростоу та інших науковців. Теорія корпорації Дж.Гелбрейта. Концепція постіндустріального суспільства (Д.Белл). Теорія конвергенції (П.Сорокін). Футурологічні теорії. «Три хвилі цивілізації» Е.Тоффлера.

Тема 15. Розвиток економіки України в умовах радянської економічної системи. Радянська економічна думка.

Економічні наслідки I Світової війни для України. Економічна політика в 1918 – 1919 рр..
 Воєнний комунізм та його наслідки. Сутність «нової економічної політики». Індустріалізація
 та колективізація. Економіка західноукраїнських земель в міжвоєнний період. Організація
 економічних відносин в Україні протягом II Світової війни. Наслідки II Світової війни для
 населення та господарства. Післявоєнна відбудова економіки. Реформи М.С.Хрущова.
 Економічний «застій» у 70-их – I пол. 80-их рр.. Сутність «перебудови» економіки 1985 –
 1990 рр.. Соціально-економічні реформи в незалежній Україні в 90-их рр. XX ст.
 Становлення економічної думки в 20-их рр. XX ст.. Дослідження економічних законів
 соціалізму в 30-их рр.. Теорія сімейно-трудового господарства О.Чаянова. Теорія циклів,
 модель економічного росту М.Кондратьєва. Розвиток економічної науки в 50-90-их рр..
 Теорія оптимального розподілу ресурсів Л.Канторовича

Розподіл навчальних годин за темами для студентів очної форми навчання

№ з/п	Назви тем	Всього годин (очна форма)	За формами занять, годин			Форми контролю
			Аудиторні		СРС	
			лекц.	семін.	Очна форма	
1.	Тема 1. Господарство східних стародавніх країн. Зародження економічної думки. Розвиток економіки та економічної думки античних держав	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
2.	Тема 2. Розвиток економіки в часи Середньовіччя. Пам'ятки економічної думки	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
3.	Тема 3. Мануфактурний період розвитку європейських країн в XVI - на поч. XVIII ст.. Меркантилізм. Фізіократія.	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
4.	Тема 4. Зародження класичної школи політекономії. Промисловий переворот та його економічні наслідки в європейських країнах. Економічна теорія А.Сміта.	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
5.	Тема 5. Розвиток класичної школи політекономії в першій половині XIX ст.	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
6.	Тема 6. Критичний напрям	8	2	1	5	Семінарські

	політекономії (I половина XIX ст.). Економічна теорія марксизму					заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
7.	Тема 7. Характеристика світового господарства в II пол. XIX – на поч. XX ст..	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
8.	Тема 8. Маржиналізм та становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Національна політекономія в Німеччині. Історична школа в Німеччині.	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
9.	Тема 9. Розвиток феодальних відносин та особливості становлення капіталізму на українських землях (XVI – поч. XX ст.). Розвиток економічної думки в роботах українських вчених (XIX – поч. XX ст.)	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
10.	Тема 10. Світове господарство між двома світовими війнами.	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
11.	Тема 11. Розвиток економічної науки в першій третині XX ст..	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
12.	Тема 12. Розвиток світової економіки в II пол. XX ст. – на поч. XXI ст..	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
13.	Тема 13. Економічна дискусія між представниками неолібералізму та послідовниками Дж. Кейнса (XX ст.)	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
14.	Тема 14. Інституціоналізм. Неоінституціоналізм (кін. XIX – XX ст.). Теорії трансформації суспільства (II	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи

	пол. XX ст.)					іспит
15.	Тема 15. Розвиток економіки України в умовах радянської економічної системи. Радянська економічна думка.	8	2	1	5	Семінарські заняття, контрольні, самостійні роботи іспит
	Разом	120	30	15	75	

2.4. Аудиторна робота

2.4.1. Лекційні заняття

№ п / ч	Теми	Зміст	Література
1	2	3	4
1.	Господарство східних стародавніх країн. Зародження економічної думки. Розвиток економіки та економічної думки античних держав	<p>Неолітична революція та її роль в утвердженні господарства відтворювального типу.</p> <p>Передумови зародження перших східних держав: Стародавнього Єгипту, Вавилонського царства, Китаю, Індії тощо. Характеристика господарства: галузева структура, розподіл прав власності. Риси східної моделі рабовласництва. Система державного контролю за економічними процесами.</p> <p>Загальна характеристика економічної думки Стародавніх країн. Пам'ятки Стародавнього Єгипту: господарські документи, повчання. Закони, як джерело знань про регулювання економічних процесів в східних країнах («Закони царя Хамурапі» (Вавилонське царство)). Твори релігійно-філософського характеру («Закони Ману», «Артхашастра» (Індія), «Лунь-юй», «Гуань-цзи» (Китай)).</p> <p>Еволюція відносин прав власності в античних країнах. Особливості розвитку сільського господарства, ремісництва, торгівлі, фінансів в Стародавній Греції, Стародавньому Римі. Модель рабовласництва класичного типу.</p> <p>Внесок Ксенофонта, Платона, Аристотеля у становлення економічної думки. Поради щодо розвитку сільського господарства та організації праці в творах римських мислителів (Каттон Старший, Варрон, Колумела). Економічні реформи видатних діячів Стародавнього Риму.</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Першоджерел а: 2,3, 6, 19, 21, 22, 28, 29, 33, 34, 72, 73.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 10, 18, 22, 30, 33, 38, 43, 50.</p>
2.	Розвиток	Характерні риси феодального суспільства. Еволюція	Основна: 1-2,

	економіки в часи Середньовіччя. Пам'ятки економічної думки	феодалних відносин в окремих європейських країнах. Роль міст в середньовічній економіці. Магдебурзьке право. Особливості розвитку ремісництва та торгівлі. Характеристика феодального суспільства Київської Русі: соціальна структура, характер землеволодіння, розвиток ремесла, торгівлі, фінансів. Господарський розвиток українських земель під владою Великого князівства Литовського та Королівства Польського. Варварські правди як джерело інформації про зародження феодальних відносин. Біблія та Коран як джерела економічної думки. Міркування авторів середньовічного Сходу щодо передумов економічного розвитку. Економічні ідеї в творах Ф.Аквінського, Н.Орема, Г.Пліфона. Зародження утопічного соціалізму (Т.Мор, Т.Кампанелла). Літописи, повчання та збірки законів як джерело економічної думки Київської Русі. “Устава на волоки”. Литовські статuti.	4-13, 15-16.. Першоджерел а: 32, 66. Додаткова література: 1, 2, 4, 10, 18, 22, 30,35, 38, 43, 50.
3.	Мануфактурний період розвитку європейських країн в XVI - на поч. XVIII ст.. Меркантилізм. Фізіократія.	Великі географічні відкриття та їх наслідки для розвитку окремих економік та світового господарства. Первісне нагромадження капіталу. Розклад феодальних відносин та зародження мануфактурного виробництва в Нідерландах та Англії. Особливості становлення мануфактур у Франції та Німеччині. Меркантилізм як сукупність ідей та державна економічна політика. Особливості раннього (монетарного) меркантилізму та його представники (В.Стаффорд, Г.Скаруффі, Б.Даванцаті тощо). Ідеї пізнього (мануфактурного) меркантилізму в творах Т.Мана, А. Монкретьєна, А.Серра та інших авторів. Політика меркантилізму в Англії, Франції, Італії, Росії, Україні. Критика меркантилізму. Фізіократія: обґрунтування ідеї природничого порядку, вчення про чистий продукт. «Економічна таблиця» Ф.Кене. Теорія А.Тюрго.	Основна:1-2, 4-13, 15-16.. Першоджерел а: 25. Додаткова література: 1, 2, 4, 9, 10, 17, 18, 22, 30, 31, 38, 43, 50, 70.
4.	Зародження класичної школи політекономії. Промисловий переворот та його економічні наслідки в європейських країнах. Економічна теорія А.Сміта.	В. Петті як родоначальних класичної буржуазної політекономії (XVIIст). Трудова теорія вартості, теорія доходів (В.Петті). Зародження політекономії у Франції (П. де Буагільбер). Сутність промислового перевороту та його вплив на соціально-економічний розвиток Англії. Причини економічного відставання Франції та Німеччини у XVIII – на поч..XIX ст.. А.Сміт як засновник економічної науки. Структура та методологія «Дослідження про природу та причини багатства народів». Ключові елементи теорії А.Сміта: принципи ринкової економічної системи, теорії вартості, грошей, заробітної плати, прибутку, ренти,	Основна:1-2, 4-13, 15-16.. Першоджерел а: 50, 60. Додаткова література: 1, 2, 4, 9, 10, 18, 22, 30, 38, 43, 50, 62, 66, 70.

		капіталу.	
5.	Розвиток класичної школи політекономії в першій половині XIX ст..	Ж-Б.Сей як популяризатор ідей А.Сміта та оригінальний науковець. Концепція створення та механізму розподілу багатства, теорія ринків Сея в «Трактаті з політичної економії». Теорія народонаселення Т.Мальтуса. Обґрунтування категорій вартості, капіталу, ренти та інших доходів. Доведення можливості економічних криз. «Начала політичної економії та оподаткування» Д.Рікардо: трудова теорія вартості, кількісна теорія грошей, теорія ренти, закон заробітної плати та прибутку, теорія торгового балансу. Обґрунтування гармонії інтересів учасників виробництва та розподілу у творі Ф.Бастіа «Економічні гармонії». Тлумачення категорій цінності та ренти у роботах Г.Кері. Теорія утримання Н.Сеніора. Узагальнення та розвиток доктрин класичної школи політекономії у роботі Дж.С.Мілля «Принципи політичної економії».	Основна:1-2, 4-13, 15-16. Першоджерел а: 4, 38, 44-46, 54, 58. Додаткова література: 2, 4, 9, 18, 31, 38, 43, 50, 62, 70.
6.	Критичний напрям політекономії (I половина XIX ст.). Економічна теорія марксизму	Критика капіталізму та шляхи усунення експлуатації і бідності в роботах С.Сімонді, П.-Ж.Прудона, К.Родбуртуса. Теорія та практика утопічного соціалізму А.Сен-Сімона, Ш. Фур'є, Р.Оуена. Тематика ранніх робіт К.Маркса та Ф.Енгельса: критика капіталізму та буржуазної політекономії, обґрунтування методології дослідження, визначення економічних категорій. Теоретичні проблеми «Капіталу»: товар та його властивості, гроші та їх функції, теорія доданої вартості, види та стадії обігу капіталу, заробітна плата, прибуток, рента, позичковий відсоток. Сутність соціалізму за К.Марксом. Розвиток теорії марксизму в роботах В.Леніна, К.Каутського тощо. Місце марксизму в сучасній економічній теорії.	Основна:1-2, 4-13, 15-16.. Першоджерел а: 39, 52, 53, 59. Додаткова література: 2, 4, 9, 18, 31, 38, 43, 50,59, 70.
7.	Характеристик а світового господарства в II пол. XIX – на поч. XX ст..	Друга технологічна революція: зародження енергетичної галузі, розвиток металургії, хімічної промисловості, транспорту, засобів зв'язку. Характер індустріального розвитку, стан аграрної галузі, фінансового сектору, сфери освіти в Англії, Франції, Німеччині, США. Причини втрати Англією світового лідерства. Передумови стрімкого піднесення економік США та Німеччини.	Основна:1-2, 4-13, 15-16.. Додаткова література: 1, 10, 22, 30, 62.
8.	Маржиналізм та становлення неокласичної традиції в	Етапи маржинальної революції. Особливості маржинальної економічної теорії. Новаторські ідеї попередників маржиналізму (І.фон Тюнен, А.Курно, Ж.Дюпюї, Г.Госсен). Австрійська школа маржиналізму	Основна:1-2, 4-13, 15-16.. Першоджерел а: 5, 10, 12,

	<p>економічній теорії. Національна політекономія в Німеччині. Історична школа в Німеччині.</p>	<p>(К.Менгер, Ф.фон Візер, О.Бем-Баверк): теорія граничної корисності. Кембриджська школа та зародження неокласичного напрямку в економічній теорії. «Принципи економікс» А.Маршалла: теорія ринкового ціноутворення (хрест Маршалла, закони попиту та пропозиції, поняття еластичності, споживчого надлишку); види витрат; поняття «періоди часу»; закони спадної, зростаючої, пропорційної продуктивності; теорія розподілу. Теорія суспільного добробуту А.Пігу. Математична школа маржиналізму. Теорія цінності В.Джевонса. Модель загальної ринкової рівноваги Л.Вальраса. Теорія економічного оптимуму В.Парето. Ф.Ліст як засновник національної політекономії в Німеччині. Критика класичної політекономії представниками німецької історичної школи (В.Рошер, Б.Гільдебранд, К.Кніс). Визначення задач політекономії; погляди на еволюцію економічних відносин; обґрунтування економічної ролі держави та інші проблеми, що розглядалися представниками історичної та нової історичної школи в Німеччині.</p>	<p>18, 26, 35, 37, 40,41, 49, 51. Додаткова література: 4, 8, 9, 11, 18, 20, 31, 38, 43,48, 49, 70.</p>
9.	<p>Розвиток феодалних відносин та особливості становлення капіталізму на українських землях (XVI – поч. XX ст.). Розвиток економічної думки в роботах українських вчених (XIX – поч. XX ст.)</p>	<p>Політичні та економічні наслідки Визвольної війни під керівництвом Б.Хмельницького. Тенденції розвитку земельних відносин у XVIII – Іпол. XIX ст.. Зародження мануфактурного виробництва, особливості внутрішньої та зовнішньої торгівлі на українських землях у складі Російської імперії та Речі Посполитої (з кінця XVIII ст. у складі Австрійської імперії). Сутність та наслідки земельних реформ 1848 та 1861рр.. Характер аграрних відносин, розвиток промисловості та інфраструктури на українських землях в II пол. XIX – на поч. XX ст.. Столипінська аграрна реформа та її наслідки. Економічні програми декабристів. Дискусія щодо шляхів економічного розвитку між представниками дворянського лібералізму, буржуазного лібералізму, революційної демократії. Економічні ідеї народників. Інтерпретація ідей класичної школи політекономії, марксизму, маржиналізму вітчизняними науковцями. Економічна теорія М.Туган-Барановського: «теорема цінності», інвестиційна теорія економічних циклів, соціальна теорія розподілу, проблеми кооперації. Розвиток маржиналізму в Україні (Є.Слуцький).</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.. Першоджерел а: 1, 7, 20, 63, 64, 65. Додаткова література: 21, 24, 28, 29, 41, 42, 45, 51, 57, 63, 67, 68.</p>
10.	<p>Світове господарство між двома</p>	<p>Наслідки I Світової війни для країн-учасниць. Сутність Версальської системи. Плани Дауеса та Юнга. Особливості відновлення економіки Англії, Франції,</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.. Додаткова</p>

	світовими війнами.	Німеччини у повоєнний період. Роль США у I Світовій війні та економічний розвиток даної країни у 20-их рр.. XX ст.. Причини, характер Великої депресії. Новий курс Рузвельта. Наслідки Великої депресії для європейських країн та шляхи її подолання.	література: 1, 10, 22, 30,34, 54, 58, 62,
11.	Розвиток економічної науки в першій третині XX ст..	Теорія та економічна програма Дж.М.Кейнса: «Загальна теорія зайнятості, відсотку та грошей». Критика Кейнсом положень класичної та неокласичної теорій. Методологія дослідження. Проблема «ефективного попиту»; аналіз споживання, заощаджень та основний психологічний закон; виробничий попит та його закономірності; роль та методи державного економічного регулювання. Сучасне значення теорії Дж. Кейнса. «Економічна теорія недосконалої конкуренції» Дж.Робінсон. «Теорія монополістичної конкуренції» Е.Чемберліна. Теорія інноваційного розвитку та підприємництва Й.Шумпетера.	Основна: 1-16. Першоджерела: 23, 24, 77-79. Додаткова література: 4, 9, 18, 38,62, 70, 71, 72.
12.	Розвиток світової економіки в II пол. XX ст. – на поч. XXI ст..	План Маршалла та його значення для повоєнного розвитку економіки Європи та США. Вплив I етапу НТР на господарство провідних країн світу. Характер державної економічної політики у США, Великобританії, Франції (кін.40-их – кін.60-их рр..). Реформи Л.Ерхарда у ФРН. Повоєнне відновлення економіки Японії. Сутність II етапу НТР. Причини лібералізації державної економічної політики у розвинутих країнах світу. Економіка країн «соцтабору» у II пол. XXст.. Розпад колоніальної системи та шляхи економічного розвитку новоутворених держав. Фактори економічних досягнень «нових індустріальних країн». Економічні перетворення в Китаї під керівництвом Дена Сяопіна. Інтеграційні процеси у світовій економіці в II пол. XXст..	Основна:1-16 Додаткова література: 1, 5, 7, 10, 12, 14, 16, 19, 22,23, 30, 34, 36, 37, 47, 53, 54, 55, 65.
13.	Економічна дискусія між представникам и неолібералізму та послідовникам и Дж.Кейнса (XX ст.)	Проблема економічної ефективності та соціальної справедливості (Ж.Л.Рюеф, М.Алле, (Паризька школа неолібералізму)). Обґрунтування ефективності ринкового господарства представниками ед.тавників школи (Л.фон Мізес, Ф.фон Хаск). Ордолібералізм та концепція соціального ринкового господарства представників Фрайбурзької школи: В.Ойкен, В.Репке, А.Рюстов. Монетаризм М.Фрідмена. Теорія економіки пропозиції (А.Лафер, Р.Мандель). Теорія «раціональних очікувань» (Дж.Мут, Т.Сарджент,	Основна:1-16. Першоджерела: 27, 42, 43, 48, 55, 56, 57, 67-71, 74, 80. Додаткова література: 4, 6, 9, 15, 18, 25, 26, 27, 38, 39, 43, 50, 52,

		<p>Р.Лукас).</p> <p>Неокласичні моделі економічного зростання Кобба-Дугласа, Дж.Міда, Р.Солоу.</p> <p>Економічні ідеї неокейнсіанства. Моделі економічного зростання Е.Хансена, Є.Домара. Теорія економічних циклів Е.Хансена. Модель макроекономічної рівноваги Хікса-Хансена.</p> <p>Посткейнсіанство. Англійське ліве кейнсіанство (Дж.Робінсон, Н.Кальдор, П.Сраффа). Американське неортодоксальне (монетарне) кейнсіанство (Р.Клауер, А.Лейонхуфвуд, С.Вайнтрауб, Д.Девідсон, Х.Мінські).</p> <p>Сучасне «нове» кейнсіанство: Дж.Стігліц, Дж.Тейлор. «Економікс» П.Самуельсона.</p>	<p>56, 61, 64, 70, 72, 73.</p>
14.	<p>Інституціоналізм.</p> <p>Неоінституціоналізм (кін. ХІХ – ХХ ст.).</p> <p>Теорії трансформації суспільства (ІІ пол. ХХ ст.)</p>	<p>Ранній інституціоналізм: соціально-психологічний інституціоналізм Т.Веблена, соціально-правовий інституціоналізм Дж.Коммонса, емпіричний інституціоналізм В.Мітчелла. Зародження інституціоналізму в Англії (Дж.Гобсон).</p> <p>Неоінституціоналізм. Теорія прав власності: специфікація прав власності, зовнішні ефекти (Р.Коуз). Теорія трансакційних витрат (Д.Норт, К.Ерроу, К.Менар тощо). Теорія контрактів. Причини утворення фірми та визначення оптимального її розміру (Р.Коуз, А.Алчіан, Х.Демсец, О.Вільямсон). Теорія суспільного вибору (Дж. Б'юкенен, Г. Таллок, К. Ерроу, М. Олсон). Кліометрія (Р.Фогель, Д.Норт).</p> <p>Теорії індустріального та постіндустріального суспільства. Теорії трансформації капіталізму: «дифузії власності», «управлінської революції», «революції в доходах», «соціального партнерства», «колективного капіталізму», «соціального партнерства» (А.Берлі, А.Арон, Г.Мінз, С.Кузнец тощо) Характеристика індустріального суспільства в роботах П.Дракера, Р.Арона, В.Ростоу та інших науковців. Теорія корпорації Дж.Гелбрейта. Концепція постіндустріального суспільства (Д.Белл). Теорія конвергенції (П.Сорокін). Футурологічні теорії. «Три хвилі цивілізації» Е.Тоффлера.</p>	<p>Основна: 1-16.</p> <p>Першоджерела: 8, 9, 11, 13-17, 30, 31, 47, 61, 62, 76.</p> <p>Додаткова література: 3, 4, 13, 18, 38, 39, 40, 43, 50, 60, 69, 70, 72, 73.</p>
15.	<p>Розвиток економіки України в умовах радянської економічної системи.</p> <p>Радянська економічна</p>	<p>Економічні наслідки І Світової війни для України. Економічна політика в 1918 – 1919 рр.. Воєнний комунізм та його наслідки. Сутність «нової економічної політики». Індустріалізація та колективізація. Економіка західноукраїнських земель в міжвоєнний період. Організація економічних відносин в Україні протягом ІІ Світової війни. Наслідки ІІ Світової війни для населення та господарства. Післявоєнна відбудова економіки. Реформи</p>	<p>Основна: 1-16.</p> <p>Першоджерела: 36, 75.</p> <p>Додаткова література: 1, 4, 10, 18, 32, 34, 38, 46, 57.</p>

думка.	<p>М.С.Хрущова. Економічний «застій» у 70-их – I пол. 80-их рр.. Сутність «перебудови» економіки 1985 – 1990 рр.. Соціально-економічні реформи в незалежній Україні в 90-их рр. XX ст.</p> <p>Становлення економічної думки в 20-ихрр. XX ст.. Дослідження економічних законів соціалізму в 30-их рр.. Теорія сімейно-трудоного господарства О.Чаянова. Теорія циклів, модель економічного росту М.Кондратьєва. Розвиток економічної науки в 50-90-их рр.. Теорія оптимального розподілу ресурсів Л.Канторовича</p>	
--------	---	--

2.4.2. Семінарські заняття (очна форма навчання)

№п /ч	Теми	Перелік питань	Література
1	2	3	4
1.	<p>Тема 1. Господарство східних стародавніх країн. Зародження економічної думки. Розвиток економіки та економічної думки античних держав</p> <p>Тема 2. Розвиток економіки в часи Середньовіччя. Пам'ятки економічної думки</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть, як змінилося господарське життя первісних суспільств під впливом неолітичної революції. 2. Охарактеризуйте структуру господарства та окремі його складові у східних стародавніх країнах (ст. Єгипет, ст. Вавілон, ст. Індія, ст. Китай). Охарактеризуйте відносини власності в цих країнах. 3. Які економічні питання розглядали автори повчань, філософських трактатів Сходу? Про що сперечалися представники конфуціанства та легізму в Китаї? 4. Опишіть еволюцію господарства стародавньої Греції та Стародавнього Риму. 5. Які питання організації господарського життя та теоретичні питання розглядали мислителі античних країн? Як уявляли собі ідеальне господарство Платон та Ксенофонт? 6. Охарактеризуйте еволюцію аграрних відносин в період Середньовіччя на прикладі Франкської держави, Київської Русі. Які документи відображають цю еволюцію? 7. Як розвивалися ремісництво, внутрішня та зовнішня торгівля в країнах Європи в період Середньовіччя? Що являли собою 	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Першоджерела: 2,3, 6, 19, 21, 22, 28, 29, 33, 34, 72, 73.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 10, 18, 22, 30, 33, 38, 43, 50.</p> <p>Першоджерела: 32, 66.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 10, 18, 22, 30,35, 38, 43, 50.</p>

		<p>середньовічні міста?</p> <p>8. Поясніть спадковість ідей середньовічних східних авторів в порівнянні із стародавніми.</p> <p>9. Якими творами представлена економічна думка раннього Середньовіччя (Vст. – IX ст.)? Які економічні проблеми розглядали Ф.Аквінський, Н.Орем, Г. Пліфон?</p> <p>10. Що являє собою економічна думка часів Київської Русі?</p>	
2.	<p>Тема 3. Мануфактурний період розвитку європейських країн в XVI - на поч. XVIII ст.. Меркантилізм. Фізіократія.</p> <p>Тема 4. Зародження класичної школи політекономії. Промисловий переворот та його економічні наслідки в європейських країнах. Економічна теорія А.Сміта.</p>	<p>1. Поясніть зміст економічних перетворень у XVI – на поч. XVIII ст. у Західній Європі на прикладі Нідерландів, Англії, Франції. Як змінювалася соціальна структура в цих країнах, чим характеризується розвиток промисловості, сільського господарства, фінансів, торгівлі?</p> <p>2. Чим мануфактурний спосіб виробництва відрізняється від цехового?</p> <p>3. Як відбувалося становлення колоніальної системи? Які країни активно освоювали колоніальні землі?</p> <p>4. Поясніть сутність процесу первісного нагромадження капіталу.</p> <p>5. Порівняйте теорію та практику раннього і пізнього меркантилізму.</p> <p>6. У чому полягає національна специфіка англійського, французького, італійського, українського меркантилізму?</p> <p>7. В чому полягає новаторство методології В.Петті? Чим його теорія радикально відрізняється від меркантилізму? Яким економічним категоріям надав тлумачення даний автор?</p> <p>8. Поясніть специфіку трудової теорії вартості П.де Буагільбера. Чому він вважав гроші злом? Які засади розвитку економіки він визначив?</p> <p>9. Проаналізуйте зв'язок вчення фізіократів із станом економіки Франції.</p> <p>10. Визначте філософське підґрунтя та надайте пояснення ключовим категоріям вчення фізіократів.</p> <p>11. Охарактеризуйте сутність та вплив промислового перевороту на економіку європейських країн.</p> <p>12. Визначте, за рахунок яких факторів Англія</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Першоджерела: 25.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 9, 10, 17, 18, 22, 30, 31, 38, 43, 50, 70.</p> <p>Першоджерела: 50, 60.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 9, 10, 18, 22, 30, 38, 43, 50, 62, 66, 70.</p>

		<p>посідає передові позиції в світі підчас промислового перевороту.</p> <p>13. Які особливості здійснення промислового перевороту у Франції, Німеччині, США?</p> <p>14. Визначте, як А.Сміт тлумачить ринкові відносини.</p> <p>15. В чому суперечності теорії вартості А.Сміта? Які функції грошей він визначає?</p> <p>16. Розкрийте сутність теорій доходів, капіталу Сміта.</p> <p>17. Яких поглядів на економічну політику держави притримується А.Сміт? Що сприяє економічному зростанню країни, на думку даного науковця?</p>	
3.	<p>Тема 5. Розвиток класичної школи політекономії в першій половині XIX ст.</p> <p>Тема 6. Критичний напрям політекономії (I половина XIX ст.). Економічна теорія марксизму</p>	<p>1. Які погляди на сутність вартості є домінуючими в класичній школі політекономії?</p> <p>2. Як Д. Рікардо пояснює виникнення ренти? Як пов'язані теорії ренти, прибутку, заробітної плати?</p> <p>3. Які нові пояснення виникнення та розподілу доходів з'являються у творах Т.Мальтуса, Н. Сеніора, Дж.Мілля, Ж.-Б. Сея, Фр. Бастіа, Ч.Кері в порівнянні з теоріями Сміта та Рікардо? Теорія якого з названих економістів, з Вашої точки зору, є найбільш ідеологічно нейтральною?</p> <p>4. Проаналізуйте тлумачення категорії «капітал» у представників класичної школи першої половини XIX ст..</p> <p>5. Погляди якого з економістів на можливості криз надвиробництва здаються вам найбільш переконливими і чому?</p> <p>6. В чому полягає критика капіталізму з боку представників дрібнобуржуазної економічної думки (С.Сімонді, П.-Ж.Прудон, К. Родбертус)?</p> <p>7. Доведіть оригінальність теорій вартості С.Сімонді, П.-Ж.Прудона, К.Родбертуса. Як дані автори розподіляють доходи на трудові та нетрудові?</p> <p>8. Які реформи капіталістичних відносин пропонували представники дрібнобуржуазної економічної думки?</p> <p>9. Визначте раціональні та утопічні ідеї в творах соціалістів-утопістів (А.Сен-Сімон, Ш. Фур'є, Р.Оуен).</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Першоджерела: 4, 38, 44-46, 54, 58.</p> <p>Додаткова література: 2, 4, 9, 18, 31, 38, 43, 50, 62, 70.</p> <p>Першоджерела: 39, 52, 53, 59.</p> <p>Додаткова література: 2, 4, 9, 18, 31, 38, 43, 50, 59, 70.</p>

		<p>10. Охарактеризуйте формаційний підхід К.Маркса. Які підходи до періодизації розвитку людства існували до розробки формаційного?</p> <p>11. Визначте зміст теорії доданої вартості К.Маркса. Чи вдалося йому вирішити проблеми, з якими зіштовхнувся Рікардо при розробці теорії вартості? Як у Маркса співвідносяться вартість і ціна?</p> <p>12. Як К.Маркс визначає капітал? Як капітал співвідноситься з грошима? Які підходи щодо класифікації капіталу запропонував даний автор та які тенденції зміни структури капіталу в умовах капіталізму визначив?</p> <p>13. Розкрийте зміст марксистської теорії доходів.</p> <p>14. Охарактеризуйте соціалістичний устрій за К.Марксом.</p>	
4.	<p>Тема 7. Характеристика світового господарства в II пол. XIX – на поч. XX ст..</p> <p>Тема 8. Маржиналізм та становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Національна політекономія в Німеччині. Історична школа в Німеччині.</p>	<p>1. Назвіть технологічні винаходи та відповідні галузі, які отримали поштовх до розвитку підчас другої технологічної революції. Як змінилася структура національних господарств провідних країн світу? Яку роль в цих змінах відігравав розвиток інфраструктури?</p> <p>2. Охарактеризуйте еволюцію господарських відносин в другій половині XIX – на ед. XX ст. за ознаками, властивими розвинутим країнам світу. Як змінилися умови міжнародного співробітництва? Передові країни притримувалися політики фрітрейдерства чи протекціонізму?</p> <p>3. Які стимули та перешкоди створювали англійській економіці колонії? Які ознаки свідчать про її відставання в розвитку? Які ознаки є свідченнями на користь збереження могутності економіки Англії?</p> <p>4. Проаналізуйте передумови успішного розвитку економіки США. Назвіть відомі монополістичні об'єднання в цій країні. Охарактеризуйте антимонопольну політику в США.</p> <p>5. Визначте фактори промислового піднесення Німеччини. Як в економіці даної країни співвідносилися темпи розвитку важкої та легкої промисловості?</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Додаткова література: 1, 10, 22, 30, 62</p> <p>Першоджерела: 5, 10, 12, 18, 26, 35, 37, 40, 41, 49, 51.</p> <p>Додаткова література: 4, 8, 9, 11, 18, 20, 31, 38, 43, 48, 49, 70.</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 6. Які галузі відігравали ключову роль в економіці Франції? Визначте причини відносної відсталості господарства даної країни. 7. Порівняйте методологію дослідження класичної школи політекономії та маржиналізму. 8. Сформулюйте закономірності, виведені піонерами маржинального аналізу. Які з цих закономірностей пізніше були запропоновані представниками австрійської та інших шкіл маржиналізму? 9. Які класифікації благ, види корисності запропонували представники маржиналізму? 10. Поясніть сутність теорії цінності австрійської школи та новаторство А.Маршалла у вирішенні проблеми визначення ціни. 11. Охарактеризуйте теорію попиту А.Маршала (поняття еластичності, споживчого надлишку), теорію пропозиції (види витрат, закони постійної, зростаючої та спадної віддачі). Поясніть вплив фактору часу на взаємодію попиту та пропозиції. 12. Проаналізуйте теорії розподілу доходів представників маржиналізму. 13. Проаналізуйте на прикладі дію закону спадної граничної продуктивності. 14. Визначте умови економічного розвитку Німеччини, запропоновані представниками Нової історичної школи. Поясніть внесок останніх в розвиток економічної теорії. 	
5.	<p>Тема 9. Розвиток феодальних відносин та особливості становлення капіталізму на українських землях (XVI – поч. XX ст.). Розвиток економічної думки в роботах</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте еволюцію відносин земельної власності на українських землях в 17 – I пол. 19 ст. 2. Визначте особливості мануфактурного виробництва, розвитку інфраструктури на українських землях в даний період. Опишіть особливості промислового перевороту. 3. Охарактеризуйте аграрні відносини в Російській імперії в період 1861 р. – 1917 рр. Визначте причини та наслідки реформ П. Столипіна. 4. Проаналізуйте особливості розвитку капіталізму в промисловості і торгівлі після 	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16. Першоджерела: 1, 7, 20, 63, 64, 65. Додаткова література: 21, 24, 28, 29, 41, 42, 45, 51, 57, 63, 67, 68. Додаткова література: 1, 10, 22, 30,34, 54, 58, 62.</p>

	<p>українських вчених (XIX – поч. XX ст.)</p> <p>Тема 10. Світове господарство між двома світовими війнами.</p>	<p>здійснення земельної реформи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Визначте, ідеї яких українських вчених відповідають теорії класичної школи політекономії. В чому полягає їх оригінальність? 6. Охарактеризуйте внесок Є.Слущкого в розвиток маржинальної економічної теорії. 7. Проаналізуйте теорії вартості та розподілу М.Туган-Барановського. Визначте причини економічних циклів відповідно до теорії М.Туган-Барановського. Який соціально-економічний устрій вважав оптимальним М.Туган-Барановський? 8. Охарактеризуйте розвиток відносин між Німеччиною та іншими країнами відповідно до умов Версальської угоди, планів Дауеса та Юнга. 9. Порівняйте особливості виходу з післявоєнної кризи Англії, Франції, Німеччини. 10. Охарактеризуйте економічний розвиток США протягом десятиліття після завершення Першої світової війни. 11. Визначте причини, ознаки Великої депресії. Проаналізуйте ефективність Нового курсу Рузвельта. 12. Поясніть вплив Великої депресії на економіку європейських країн. Охарактеризуйте роль державної економічної політики в подоланні її наслідків. 	
6.	<p>Тема 11. Розвиток економічної науки в першій третині XX ст..</p> <p>Тема 12. Розвиток світової економіки в II пол. XX ст. – на поч. XXI ст..</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте методологію дослідження Дж.М.Кейнса. 2. Визначте напрями критики Дж.Кейнсом поглядів класичної та неокласичної шкіл. 3. Охарактеризуйте проблему неефективного попиту та шляхи її вирішення в «Загальній теорії зайнятості, відсотку і грошей». 4. Визначте рекомендації Дж. Кейнса щодо державного регулювання економіки в умовах спаду. 5. Порівняйте теорії монополістичної конкуренції Е.Чемберліна та недосконалої конкуренції Дж. Робінсон. 6. Проаналізуйте погляди Й.Шумпетера на циклічність економічного розвитку. Визначте роль інновацій та підприємництва 	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Першоджерела: 23, 24, 77-79.</p> <p>Додаткова література: 4, 9, 18, 38,62, 70, 71, 72.</p> <p>Додаткова література: 1, 5, 7, 10, 12, 14, 16, 19, 22,23, 30, 34, 36, 37, 47, 53, 54, 55, 65.</p>

		<p>в розвитку ринкової економічної системи.</p> <p>7. Охарактеризуйте політику країн Європи та Японії, спрямовану на відновлення економік по завершенню Другої світової війни.</p> <p>8. Охарактеризуйте вплив НТР на економіку розвинутих країн в другій половині 20 ст..</p> <p>9. Як протягом другої половини ХХ ст. змінювалися пріоритети державної економічної політики в окремих країнах Європи, в Японії, США?</p> <p>10. Охарактеризуйте еволюцію економічного співробітництва країн Європи.</p> <p>11. Визначте фактори економічного прориву «нових індустріальних країн».</p> <p>12. Охарактеризуйте ринкові економічні реформи в Китаї та їх сучасні наслідки.</p>	
7.	<p>Тема 13. Економічна дискусія між представниками і неолібералізму та послідовникам і Дж.Кейнса (ХХ ст.)</p> <p>Тема 14. Інституціоналізм. Неоінституціоналізм (кін. ХІХ – ХХ ст.). Теорії трансформації суспільства (ІІ пол. ХХ ст.)</p>	<p>1. Визначте причини економічних циклів та засоби забезпечення економічного зростання з точки зору неокейнсіаців.</p> <p>2. Які погляди представників посткейнсіанства суперечать теорії Дж.М.Кейнса, а які розвивають та доповнюють її?</p> <p>3. Визначте проблематику досліджень та ключові висновки представників сучасного кейнсіанства.</p> <p>4. Поясніть, які риси ринкової економіки забезпечують її ефективність з точки зору представників неоавстрійської школи.</p> <p>5. Визначте відмінності соціального ринкового господарства від вільного ринку, відповідно до поглядів науковців фрайбурзької школи.</p> <p>6. Чому «Економікс» П.Самуельсона називають «неокласичним синтезом»?</p> <p>7. Поясніть сутність ефективної монетарної політики за теорією М.Фрідмена.</p> <p>8. Які наслідки державного втручання в економіку визначають представники монетаризму, економіки пропозиції, школи раціональних очікувань?</p> <p>9. Що ранні інституціоналісти називають інститутами і як обґрунтовують їх роль в економічному житті?</p> <p>10. Поясніть сутність трансакційних витрат, надайте їх класифікацію та наведіть</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Першоджерела: 27, 42, 43, 48, 55, 56, 57, 67-71, 74, 80.</p> <p>Додаткова література: 4, 6, 9, 15, 18, 25, 26, 27, 38, 39, 43, 50, 52, 56, 61, 64, 70, 72, 73.</p> <p>Першоджерела: 8, 9, 11, 13-17, 30, 31, 47, 61, 62, 76.</p> <p>Додаткова література: 3, 4, 13, 18, 38, 39, 40, 43, 50, 60, 69, 70, 72, 73.</p>

		<p>приклади.</p> <p>11. Розкрийте сутність проблеми специфікації прав власності. Які наслідки має розмитість прав власності для економічної ефективності? Яким чином проблема екстерналій вирішується представниками неокласичної теорії та неоінституціоналізму?</p> <p>12. Визначте причини утворення фірми відповідно до поглядів представників неоінституціоналізму.</p> <p>13. Сформулюйте предмет, завдання, методологічні припущення теорії суспільного вибору. Які «фіаско держави» та способи їх усунення пропонуються авторами теорії суспільного вибору?</p> <p>14. Поясніть сутність теорій трансформації капіталізму. Чи триває його трансформація протягом останніх десятиліть?</p> <p>15. Порівняйте теорії індустріального (постіндустріального) суспільства В.Ростоу, П.Друкера, Д.Белла або інших авторів.</p> <p>16. Визначте сутність поняття зрілої корпорації в дослідженнях Дж. Гелбрейта та її вплив на соціально-економічні процеси.</p> <p>17. Поясніть, чим відрізняється кліометрика від економічної історії.</p>	
8.	<p>Тема 15. Розвиток економіки України в умовах радянської економічної системи. Радянська економічна думка.</p>	<p>1. Порівняйте економічні реформи, запропоновані та впроваджені в життя Центральною Радою, урядом П.Скоропадського, Директорією, більшовицьким урядом в 1919 – 1921 рр.. Який вплив на економічний стан України мали дані реформи?</p> <p>2. Визначте сутність, успіхи та невдачі нової економічної політики (НЕПу).</p> <p>3. Проаналізуйте соціально-економічні наслідки колективізації та індустріалізації.</p> <p>4. Надайте характеристику процесу відбудови українського господарства після Другої світової війни.</p> <p>5. Які фактори обумовили економічне зростання в Україні в 50-60 рр. ХХ ст.?</p> <p>6. Визначте структурні та управлінські проблеми, що обумовили економічний «застій» 70-80-их ед.. Чи вдалося їх</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16. Першоджерела: 36, 75. Додаткова література: 1, 4, 10, 18, 32, 34, 38, 46, 57.</p>

		<p>вирішити підчас «перебудови»?</p> <p>7. Охарактеризуйте економічні реформи в Україні початку 90-их ед. та їх соціально-економічні наслідки.</p> <p>8. Які економічні проблеми обговорювалися радянськими науковцями в 20-из ед.. XX ст.?</p> <p>9. Визначте ключові теорії радянської економічної науки другої половини XX ст..</p> <p>10. Проаналізуйте внесок у світову економічну науку О.Чаянова, М.Кондратьєва, В.Леонтьєва, Л.Канторовича.</p>	
--	--	---	--

2.4.3. Семінарські заняття (заочна форма навчання)

№п /ч	Теми	Перелік питань	Література
1	2	3	4
1.	<p>Тема 1. Господарство східних стародавніх країн. Зародження економічної думки. Розвиток економіки та економічної думки античних держав</p> <p>Тема 2. Розвиток економіки в часи Середньовіччя. Пам'ятки економічної думки.</p> <p>Тема 3. Мануфактурний період розвитку європейських країн в XVI - на поч. XVIII ст.. Меркантилізм. Фізіократія.</p>	<p>1. Ознаки господарства східних та античних стародавніх країн.</p> <p>2. Ознаки господарства країн Західної Європи в період Середньовіччя.</p> <p>3. П'амятки економічної думки періоду доринкової економіки та ключові ідеї їх авторів.</p> <p>4. Характеристика мануфактурного періоду розвитку країн Західної Європи в XVI - на поч. XVIII ст.</p> <p>5. Порівняльна характеристика раннього та пізнього меркантилізму.</p> <p>6. Меркантилізм як державна економічна політика</p> <p>7. Національні особливості меркантилізму (на прикладі Англії, Франції, Італії, Росії, України).</p> <p>8. Критика меркантилізму.</p> <p>9. Школа фізіократів у Франції.</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 10, 18, 22, 30, 33, 35, 38, 43, 50.</p>
2.	<p>Тема 4. Зародження класичної школи політекономії. Промисловий переворот та його економічні наслідки в європейських</p>	<p>1. Ознаки становлення капіталістичної системи розвинутих країнах світу (XVIII – XIX ст.)</p> <p>2. Промисловий переворот та його вплив на структуру</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Додаткова література: 1, 2, 4, 9, 10, 18, 22, 30, 31, 38, 43, 50, 62,</p>

	<p>країнах. Економічна теорія А.Сміта.</p> <p>Тема 5. Розвиток класичної школи політекономії в першій половині XIX ст.</p> <p>Тема 6. Критичний напрям політекономії (I половина XIX ст.). Економічна теорія марксизму</p> <p>Тема 7. Характеристика світового господарства в II пол. XIX – на поч. XX ст..</p>	<p>господарства Англії, Франції, США, Німеччини.</p> <p>3. Зародження класичної політекономії в Англії та Франції.</p> <p>4. Економічна теорія Адама Сміта: основи ринкового господарства, теорії вартості, доходів, капіталу, зовнішньої торгівлі.</p> <p>5. Економічні погляди Давида Рікардо: теорії вартості, грошей, доходів, капіталу. Економічні концепції Ж.-Б.Сея, Т.Мальтуса, Дж.С.Мілля та інших представників класичної політичної економії.</p> <p>6. Критика класичної політекономії в творах С. де Сімонді та П.-Ж. Прудона.</p> <p>7. Теорії вартості, грошей, капіталу, доданої вартості в I томі "Капіталу" К.Маркса.</p> <p>8. Капітал, його кругообіг та відтворення, форми доданої вартості як ключові проблеми II та III томів «Капіталу».</p> <p>9. Друга технічна революція та її вплив на ефективність національних економік.</p>	<p>66, 70.</p> <p>Додаткова література: 2, 4, 9, 18, 31, 38, 43, 50, 59, 62, 70.</p>
3.	<p>Тема 8. Маржиналізм та становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Національна політекономія в Німеччині. Історична школа в Німеччині.</p> <p>Тема 9. Розвиток феодальних відносин та особливості становлення капіталізму на українських землях (XVI – поч. XX ст.). Розвиток економічної думки в</p>	<p>1. Етапи маржиналістської «революції» та їх характеристика.</p> <p>2. Особливості австрійської, кембриджської, американської шкіл маржиналізму.</p> <p>3. Особливості економічного розвитку українських земель у складі Російської імперії та Австро-Угорщини.</p> <p>4. Українська економічна думка у XVIII – на поч. XX ст..</p> <p>5. Особливості відновлення світового господарства після I світової війни.</p> <p>6. «Велика депресія»: її причини</p>	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Додаткова література: 4, 8, 9, 11, 18, 20, 21, 24, 28, 29, 30, 31, 34, 38, 41, 42, 43, 45, 48, 49, 51, 54, 57, 58, 62, 63, 67, 68, 70.</p>

	<p>роботах українських вчених (XIX – поч. XX ст.)</p> <p>Тема 10. Світове господарство між двома світовими війнами.</p> <p>Тема 11. Розвиток економічної науки в першій третині XX ст..</p>	<p>та наслідки для національних економік США, Англії, Франції, Німеччини. Особливості державної економічної політики під час кризи.</p> <p>7. Основні ідеї "Загальної теорії зайнятості, відсотку та грошей" Дж. М Кейнса.</p>	
	<p>Тема 12. Розвиток світової економіки в II пол. XX ст. – на поч. XXI ст..</p> <p>Тема 13. Економічна дискусія між представниками неолібералізму та послідовниками Дж.Кейнса (XX ст.)</p> <p>Тема 14. Інституціоналізм. Неоінституціоналізм (кін. XIX – XX ст.). Теорії трансформації суспільства (II пол. XX ст.)</p> <p>Тема 15. Розвиток економіки України в умовах радянської економічної системи. Радянська економічна думка.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подолання розвинутими країнами наслідків Другої світової війни. 2. Особливості розвитку та суперництва між розвинутими країнами в II половині XX ст. 3. Неокейнсіанство, посткейнсіанство: кейнсіанські традиції та нові вимоги економічного розвитку. 4. Неолібералізм та кейнсіанські традиції. 5. Структура та проблематика інституціоналізму. 6. Етапи розвитку радянської економіки. 7. Внесок радянських вчених в світову економічну науку 	<p>Основна: 1-2, 4-13, 15-16.</p> <p>Додаткова література: 1, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 22, 23, 25, 26, 27, 30, 34, 36, 37, 38, 47, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 60, 61, 64, 65, 69, 70, 72, 73.</p>

2.5. Самостійна робота

2.5.1.КАРТКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

кількість годин СРС згідно з навчальним планом

Види самостійної роботи	Трудо-місткість (годин)*	Планові терміни виконання	Форми контролю	Максимальна кількість балів
1.	2.	3.	4.	5.
Осінній семестр				
I. О б о в ' я з к о в і				
1.1. Підготовка до усних відповідей на семінарських заняттях	15	Протягом семестру	Участь у семінарських заняттях	20
1.2 Підготовка до самостійних робіт	15	Протягом семестру	Самостійні роботи	15
1.3 Підготовка до тестових робіт	20	Протягом семестру	Контрольні роботи	25
II. В и б і р к о в і				
2.1. Домашнє завдання	10	Протягом семестру	Письмова робота	(10)
Підготовка до іспиту	15	Кінець семестру	Іспит	40
Всього у семестрі	75			100

2.5.2.Індивідуальні завдання для студентів денної форми навчання

Виконання індивідуальної роботи студентами денної форми навчання здійснюється за власним бажанням. Сутність роботи полягає у підготовці доповіді (розгорнутої відповіді) на задану тему та виступі.

Теми доповідей:

1. Умови і причини виникнення перших держав.
2. Сучасні проблеми періодизації економічної історії.
3. Історичне та економічне значення трипільської культури.
4. Умови створення перших держав.
5. Причини занепаду рабовласницької системи.
6. Проблематика економічної думки античності.
7. Порівняльна характеристика англійського та українського меркантилізму.
8. Теологічне обґрунтування протестантизмом економічних змін першої половини 16ст..
9. Еволюція податкових систем в Європі з 16 по 19 ст..
10. Роль соціально-економічних інститутів в становленні капіталізму в Європі.
11. Закономірності еволюції технологічних укладів в 19-20ст..
12. Сучасне значення наукових досягнень класичної школи політекономії.
13. Марксизм та економікс про зміст та роль класичної школи політекономії.
14. Сучасні дискусії про зміст та значення теорії марксизму.

15. Значення маржиналістської революції в економічній теорії.
16. Австрійська та класична школа: чи є спадковість теорії?
17. Причини та наслідки «кейнсіанської революції».
18. Розвиток кейнсіанства в другій половині 20 ст. – на поч. 21 ст..
19. Розвиток неокласичної теорії добробуту в 20 ст..
20. Теорія «державного соціалізму».
21. Сучасні теорії неоінституціоналізму.
22. Еволюція поглядів на підприємництво в економічній науці.

2.5.4. Індивідуальні завдання для студентів заочної форми навчання

Вимоги до виконання

Студенти заочної форми навчання виконують письмову самостійну роботу. Робота має відповідати вимогам, викладеним нижче.

Вимоги до оформлення.

Перший аркуш роботи – титульний, де має бути зазначено назви навчального закладу, кафедри, дисципліни, вказано прізвища та ім'я по-батькові студента та викладача, що перевіряє роботу. Другий аркуш має містити зміст роботи. З третього починається викладення відповідей на питання.

Текст має бути набраний 12 кеглем, шрифтом Times New Roman, 1,5 інтервали, із вирівнюванням на ширину сторінки. Параметри сторінки: верхній та нижній берег – 20мм, лівий – 25мм, правий – 10мм. Сторінки мають бути пронумеровані. Обов'язковою є розбивка тексту на абзаци.

Орієнтовний обсяг відповіді на кожне питання – 3-4 сторінки, хоча (в розумних межах) фактичний обсяг може бути і більше, і менше за рекомендований. Для підготовки відповіді необхідно використати кілька літературних джерел. Студент має співставити інформацію і визначити найкращі для відповіді зміст та обсяг. З обережністю слід використовувати інформацію з Інтернету. Цілком припустимим є використання підручників, статей з періодичних видань, що викладені в Інтернеті, але текст, що подається без зазначення автора, або матеріал з рефератів використовувати в роботі не рекомендується.

Посилання на використані для відповіді літературні джерела є обов'язковими. Повний їх список має бути представлений на останньому аркуші роботи. Посилання надаються в квадратних дужках, де зазначається номер джерела у відповідності до списку та сторінка. Наприклад: [5, с.12].

Найкращим варіантом є викладення відповіді своїми словами, спираючись на прочитане. Якщо точки зору різних авторів на предмет дослідження не співпадають, потрібно їх порівняти та проаналізувати відмінності. Якщо питання є дискусійним, заохочується висловлення власної думки.

Оцінка «відмінно» (9-10 балів) виставляється за відповідь, що повною мірою відповідає питанню, має логічну структуру, демонструє опрацювання студентом кількох літературних джерел, розуміння та критичне осмислення матеріалу.

Якщо сутність питання розкривається не зовсім послідовно, не вистачає авторського осмислення тексту, наявні незначні пропуски матеріалу, але в цілому вся важлива інформація надана, виставляється оцінка «добре» (6-8 балів).

Оцінка «задовільно» виставляється, якщо відповідь розкриває сутність питання, але є неповною, має нечітку структуру, містить помилки, написана з використанням сумнівних джерел, не містить авторського опрацювання матеріалу (3-5 балів).

Оцінка «незадовільно» виставляється за відповідь, що не відповідає питанню та містить грубі помилки (0-2 бали).

Питання

Варіант 1

1. Визначте етапи господарської еволюції первісного суспільства. Як змінилась життєдіяльність людей в період неоліту в порівнянні з мезолітом? Виявіть причини руйнування первісного суспільства.

2. Визначте досягнення та слабкі місця економіки Англії під час другої технологічної революції наприкінці XIX – на поч. XX ст.. Порівняйте фактори успіху економік США і Німеччини в цей період.
3. Розкрийте сутність теорій абсолютних та відносних переваг у зовнішній торгівлі А.Сміта та Д.Рікардо. Яких поглядів щодо міжнародної торгівлі притримувалися інші представники класичної школи політекономії? Чи всі вони підтримували фрітрейдерство?
4. Виявіть розбіжності в поглядах представників класичної школи політекономії, неокласиків та Дж.М.Кейнса на роль заощаджень в економічному розвитку, проблеми безробіття, криз, державного регулювання. Чи були серед представників класичної школи науковці, погляди яких на вищезазначені явища в певній мірі відповідали кейнсіанським?

Варіант 2

1. Порівняйте розвиток внутрішньої торгівлі в країнах Стародавнього Сходу та античних державах. Чи використовувалися для її здійснення гроші? Що являла собою зовнішньоекономічна діяльність стародавніх країн і в якій мірі вона підлягала державному регулюванню?
2. Визначте причини відносної відсталості французького сільського господарства у XVIII – XIX ст.. Порівняйте розвиток аграрних відносин в Англії і Франції. Коли відбулося перетворення даних держав на індустріально-аграрні?
3. Порівняйте тлумачення прибутку А.Сміта, Д.Рікардо, Н.Сеніора, Ж-Б. Сея, Дж.С.Міля. З якими суперечностями зіштовхнулися науковці при визначенні прибутку? Наскільки узгодженими були погляди даних представників класичної школи на сутність заробітної плати?
4. Які причини циклічності економічного розвитку визначив Дж.М.Кейнс? Яке тлумачення причин економічних циклів запропонували представники неоліберальної економічної теорії? Проаналізуйте ключові відмінності кейнсіанських та неоліберальних рецептів щодо запобігання та подолання економічних спадів.

Варіант 3

1. Як співвідносилися в структурі господарства стародавніх країн сільське господарство та ремісництво? Які види сільськогосподарської та ремісничої діяльності були найбільш поширені в таких стародавніх державах, як Єгипет, Китай, Греція та Рим? Які знаряддя праці використовувалися?
2. Проаналізуйте колоніальну політику європейських країн з часів Великих географічних відкриттів до початку XX ст.. Визначте країни з найбільшою кількістю колоніальних володінь в період зародження мануфактурного виробництва та становлення монополістичного капіталізму. Як трансформувалися взаємовідносини метрополій з колоніями протягом даного періоду?
3. Як представники класичної школи політекономії (А.Сміт, Д.Рікардо, Ж-Б.Сей, Ф.Бастіа) тлумачили категорію «капітал»? Порівняйте їх визначення. Які види капіталу було розглянуто? Чи можна теорію капіталу Дж.С.Міля назвати узагальнюючою відносно поглядів попередників?
4. Проаналізуйте теорію ефективного попиту Дж.М.Кейнса. Які закономірності щодо динаміки споживання, заощаджень та інвестицій виявив науковець? Які методи державного впливу на сукупний попит рекомендував Кейнс для виведення економіки із стану спаду?

Варіант 4

1. Визначте економічні причини колонізації, що проводилася Стародавньою Грецією. Які міста були засновані колоністами на території сучасної України? Визначте риси господарства даних міст. Охарактеризуйте взаємовідносини між колоніями та метрополією.
2. Охарактеризуйте вплив Версальської угоди (1919 р.) на економіку країн-учасниць. Чому і яким чином деякі її пункти були переглянуті в планах Дауеса та Юнга? За який час Англія, Франція, Німеччина подолали післявоєнну кризу і як змінилася структура їх господарства?

3. Проаналізуйте перспективи розвитку капіталістичної системи за Д.Рікардо та Дж.С.Мілем, виходячи з поглядів даних авторів на проблему розподілу. Визначте можливості та цілі еволюції капіталізму відповідно до теорії Дж.С.Міля.
4. Поясніть зв'язок між роботами представників нової історичної школи в Німеччині та їх попередників (В.Рошера, Б.Гільдебранда, К.Кніса). Які тенденції розвитку німецької економіки останньої третини XIX ст. висвітлили науковці? Як ідеї нової історичної школи співвідносилися з марксизмом? Чи справедливо нову історичну школу визначають як теоретичне джерело інституціоналізму?

Варіант 5

1. Надайте характеристику відносинам земельної власності в східних стародавніх країнах. Яку роль в структурі форм власності відігравала приватна власність на землю? Наведіть приклади найбільш значимих в історії окремих країн реформ відносин в сфері земельної власності (в стародавні часи).
2. Охарактеризуйте структуру українського господарства на початку XX ст.. Позитивний чи негативний вплив на стан аграрної сфери мали реформи П.А.Столипіна?
3. Як представники класичної школи політекономії, починаючи з її засновників В.Петті та П.Буагільбера, тлумачили сутність грошей? Які їх функції та роль у здійсненні економічних процесів було визначено? Що являє собою кількісна теорія грошей та хто є її автором?
4. Проаналізуйте моделі економічного зростання Р.Харрода та Є.Домара. Які причини циклічності економічного розвитку визначають дані науковці? Охарактеризуйте умови економічного зростання, викладені в теорії Дж.Робінсон.

Варіант 6

1. Порівняйте східну та античну форми рабовласництва. Яку роль відігравала рабська праця в господарстві східних та античних стародавніх держав? Опишіть соціальну структуру Стародавнього Вавілону, Стародавньої Індії, Стародавнього Риму.
2. Визначте економічні наслідки I Світової війни для України. Які економічні реформи намагалися здійснити Українська Центральна Рада, уряд П.Скоропадського, Директорія в 1917 – 1918 рр.? Чи мали вони реальний вплив на стан господарства? Охарактеризуйте більшовицьку політику воєнного комунізму.
3. Визначте сутність поняття «економічні гармонії» за Ф.Бастіа та Ч.Кері. Як ці автори обґрунтовували тезу про забезпечення економічних гармоній в умовах капіталізму?
4. Охарактеризуйте модель соціальної ринкової економіки відповідно до теорії представників фрайбурзької школи неолібералізму. Визначте розбіжності у поглядах науковців фрайбурзької та неоавстрійської шкіл щодо вільної ринкової економіки та можливостей державного регулювання ринку.

Варіант 7

1. Визначте характеристики системи державних фінансів однієї із східних та однієї з античних стародавніх країн. Що таке лихварська діяльність і які існують приклади законодавчого її регулювання? Чи були в стародавніх країнах організації, що виконували деякі з функцій сучасних банків?
2. Чому період піднесення американської економіки (1922 – 1929 рр.) завершився Великою депресією (1929 – 1933 рр.)? Поясніть причини перетворення кризи в США на світову. Порівняйте шляхи виходу з кризи США, Англії, Франції, Німеччини.
3. Визначте основні напрями критики капіталізму з боку представників дрібнобуржуазної економічної думки (С.Сімонді, П.-Ж.Прудон, К.Родбертус). Поясніть підходи даних авторів щодо розподілу доходів на трудові та нетрудові.
4. Визначте сучасне теоретичне та практичне значення теорії Дж.М.Кейнса. Чи використовуються кейнсіанські рекомендації в державній економічній політиці? Як співвідносяться погляди представників «нового кейнсіанства» та Дж.М.Кейнса?

Варіант 8

1. На прикладі однієї із східних та однієї з античних держав продемонструйте, як в стародавні часи співвідносилися натуральне господарство та товарно-грошові відносини. Чи була властива спеціалізація окремим господарствам або регіонам?
2. Визначте причини відмови радянського уряду від політики воєнного комунізму та запровадження нової економічної політики у 1921 р.. Які економічні проблеми не вдалося вирішити за допомогою НЕПу? Які наслідки для України мали індустріалізація та колективізація?
3. Порівняйте погляди на роль держави в економіці С.Сімонді, П.-Ж.Прудона, К.Родбертуса. Які економічні реформи запропонували дані автори? Який економічний устрій вони вважали оптимальним?
4. Охарактеризуйте ідеї американського неортодоксального кейнсіанства та чиказької школи неолібералізму М.Фрідмена. Яку роль вони приділяють грошово-кредитній політиці та які рекомендації з її здійснення надають?

Варіант 9

1. Проаналізуйте еволюцію аграрних відносин в Стародавньому Римі. Наведіть приклади розвинутої агрокультури в даній державі. Як стан сільського господарства пов'язаний з періодами розквіту та занепаду Римської імперії?
2. Охарактеризуйте стан економіки Англії, Франції після Другої світової війни. Взаємовигідним чи дискримінаційним було співробітництво європейських країн та США у відповідності до плану Дж.Маршалла?
3. Визначте найбільш раціональні та явно утопічні ідеї соціалістів-утопістів (Ш.Фур'є, А.Сен-Сімон, Р.Оуен). Хто з даних науковців здійснив практичний внесок у реформування відносин між капіталістами та робітниками?
4. В чому полягає «неокласичний синтез» П.Самуельсона? Чи можливо назвати даного науковця представником кейнсіанства чи неолібералізму?

Варіант 10

1. Порівняйте причини зародження та занепаду стародавнього Єгипту та Римської імперії. В які періоди і за рахунок яких факторів дані країни досягли найбільшого розквіту?
2. Що являла собою економіка Японії напередодні Другої світової війни? На яких принципах відбувалося реформування японського господарства у відповідності до плану Доджа-Макартура по завершенню війни? Оцініть його ефективність.
3. Проаналізуйте погляди представників класичної школи політекономії та критичного напрямку політекономії щодо можливості та причин криз надвиробництва. Які автори і яким чином обґрунтовували їх неможливість, а які доводили ймовірність криз? Які було визначено їх причини та шляхи подолання?
4. Доведіть чи спростуйте спорідненість рекомендацій щодо забезпечення ефективності економіки представників монетаризму, економіки пропозиції та теорії раціональних очікувань. Порівняйте теоретичне обґрунтування даних рекомендацій.

Варіант 11

1. Охарактеризуйте процес формування феодальних відносин в Київській Русі. Розкрийте особливості становлення відносин власності. Визначте ключові права і обов'язки представників різних соціальних прошарків. Якими законодавчими документами вони визначалися?
2. Визначте роль США в міжнародних економічних відносинах по завершенню Другої світової війни. Поясніть сутність Бреттон-Вудської фінансової системи. Коли і чому країни відмовилися від даної фінансової системи і які нові принципи міжнародної валютної політики було запроваджено?
3. Поясніть, в який спосіб П.-Ж.Прудон пропонував реалізувати ідею «дарового кредиту»? Яким чином Р.Оуен пропонував забезпечити еквівалентний обмін товарів (з урахуванням витрат праці)? Наскільки реалістичними були їх ідеї?

4. Поясніть сутність і значення неонституціоналізму в економічній теорії ХХ ст.. Визначте поняття трансакційних витрат та надайте їх класифікацію. Проаналізуйте проблему неповної специфікації прав власності. Як її вирішує Р.Коуз?

Варіант 12

1. Продемонструйте еволюцію відносин власності на землю у Франкській державі в часи раннього Середньовіччя. Чим в Англії відрізнявся процес феодалізації земельних відносин? Які документи засвідчують зміни відносин власності та соціальної структури у Франкській державі та Англії?
2. Які міжнародні фінансові організації з'явилися по завершенню Другої світової війни? Чим пояснювалася необхідність заснування таких організацій? Які функції вони виконували? Який вплив дані організацій мають на сучасну світову економіку?
3. Розкрийте сутність методології марксизму. Що таке «діалектичний матеріалізм» та як він пов'язаний з німецькою класичною філософією? Що являє собою формаційний підхід до історичних явищ? Яку теорію йому можна протиставити?
4. Які актуальні для України проблеми розглядає теорія суспільного вибору? Проаналізуйте переваги та недоліки процесу прийняття рішень в умовах прямої та представницької демократії. Визначте «фіаско держави» та способи їх усунення, запропоновані прихильниками теорії суспільного вибору.

Варіант 13

1. Які фактори сприяли розвитку середньовічних європейських міст? Поясніть сутність комунальних революцій. Опишіть типове середньовічне місто: структуру управління, основні види занять мешканців, принципи забудови.
2. Наведіть приклади та обґрунтуйте економічну необхідність міжнародних інтеграційних процесів, що були започатковані після Другої світової війни. Які економічні проблеми мали вирішуватися в межах об'єднань країн? Як відбувався процес євроінтеграції і чи буде він, з Вашої точки зору, тривати і надалі?
3. Визначте сутність економічної категорії «капітал» за К.Марксом. Які його види та форми визначає науковець? Що являє собою кругообіг капіталу в умовах товарного виробництва? Як Маркс визначає гроші і чи пов'язані вони з капіталом?
4. Які шляхи розвитку сільського господарства обговорювалися в межах радянської економічної думки в 20-их рр. ХХ ст.? Проаналізуйте концепцію сімейно-трудоного господарства О.Чаянова. Порівняйте погляди на значення та способи організації кооперативів О.Чаянова та М.Туган-Барановського.

Варіант 14

1. На прикладі країн Західної Європи поясніть, яке значення в період Середньовіччя мали внутрішня та зовнішня торгівля. В якій мірі була розвинута торгівля в Київській Русі, на українських землях у складі Великого Князівства Литовського та Королівства Польського?
2. Порівняйте економічні програми, які здійснювалися урядами Англії та Франції для відновлення економік країн після Другої світової війни. Охарактеризуйте економічну політику, ключові досягнення та проблеми господарського розвитку в Англії та Франції в 50-60-их рр. ХХ ст..
3. Охарактеризуйте механізм створення та способи збільшення доданої вартості в умовах капіталістичного виробництва (за К.Марксом). Поясніть, як пов'язаний з доданою вартістю прибуток. Які види ренти та позичкового капіталу розрізняв науковець? Охарактеризуйте кожний з них.
4. Проаналізуйте теорію економічних циклів М.Кондратьєва. Що є основою «довгих хвиль Кондратьєва»? Чи підтверджувалася прогнозована вченим динаміка підйомів та спадів світової економіки протягом ХХ ст.? Охарактеризуйте розроблену М.Кондратьєвим теорію планового управління народним господарством.

Варіант 15

1. Що являв собою середньовічний ремісничий цех? Визначте принципи організації його роботи, структуру. Порівняйте особливості функціонування цехів в одній з західноєвропейських країн та на українських землях.
2. Доведіть чи спростуйте твердження про те, що після Другої світової війни в провідних країнах світу було посилено державне регулювання економічного життя. В якій мірі вдалося реалізувати ідею розбудови «держав добробуту»?
3. За допомогою схем поясніть сутність простого та розширеного відтворення (за К.Марксом). Як пов'язані розширене відтворення та накопичення капіталу в умовах капіталістичного виробництва?
4. Визначте актуальні для радянської економічної науки проблеми в період 50-і – 80-і рр. ХХ ст..

Варіант 16

1. Визначте економічні наслідки литовсько-польського захоплення українських земель. Охарактеризуйте еволюцію господарства на українських землях в XIV – XVI ст., а саме: аграрних відносин, ремісництва, торгівлі.
2. Охарактеризуйте стан економіки Німеччини після Другої світової війни. Поясніть зміст економічних реформ Л.Ерхарда. В якій мірі реформи Ерхарда відповідали концепції соціального ринкового господарства?
3. Виходячи із змісту пам'яток економічної думки Стародавнього Сходу, визначте, яку роль відіграла держава в регулюванні економічних відносин в Єгипті, країнах Дворіччя, Китаї, Індії. Чи приділялася увага обов'язкам держави в творах античних мислителів?
4. Визначте причини криз надвиробництва в умовах капіталізму (за К.Марксом). Як Маркс обґрунтовував «приреченість капіталізму» та природничу необхідність заміни його іншою соціально-економічною формацією? Охарактеризуйте соціалізм та комунізм відповідно до поглядів К.Маркса.

Варіант 17

1. Охарактеризуйте розвиток фінансової діяльності на території західноєвропейських країн в періоди класичної феодальної економіки та кризи феодалізму. Як становлення фінансової системи пов'язане з розвитком товарно-грошових відносин? Що являла собою система державних фінансів в цей час?
2. Які економічні проблеми обумовили зменшення державного регулювання господарства в США та Великобританії в 70 – 80-их рр. ХХ ст.? Порівняйте політику тетчеризму та рейганоміки. Наскільки успішними були дані економічні програми?
3. Поясніть, який вплив здійснювала релігія на економічну думку стародавніх часів та Середньовіччя. Чи доцільно Біблію та Коран відносити до пам'яток економічної думки?
4. Охарактеризуйте значення теорії марксизму з позицій сучасної економічної теорії. Які положення марксизму вважаються обґрунтованими, а які – найбільш суперечливими?

Варіант 18

1. Які економічні процеси знаменували собою кризу феодалізму та зародження мануфактурного періоду розвитку європейської економіки? На яких засадах розвивалися в цей час економічні відносини на українських землях? Визначте характерні риси українського господарства в цей період.
2. Чи змінився економічний курс Німеччини, Франції у 70-90 рр. ХХ ст. в порівнянні з 50-60 рр.? Які економічні проблеми актуальні для даних країн на початку ХХІ ст.? Яку роль відіграють Німеччина, Франція в Європейському Союзі?
3. Хто із стародавніх та середньовічних мислителів, на Вашу думку, зробив внесок у формування економічної теорії? Вкажіть економічні категорії, зміст яких спробували пояснити дані автори, та проаналізуйте, наскільки схожі чи відмінні їх погляди щодо кожної з цих категорій.
4. Порівняйте трудову теорію вартості К.Маркса та теорію граничної корисності австрійської школи маржиналізму. Поясніть сутність марксистського тлумачення товару та розуміння

блага з позицій маржиналістів. Які підходи щодо класифікації благ запропонували представники австрійської школи?

Варіант 19

1. Що являє собою мануфактурний спосіб виробництва? Охарактеризуйте розвиток продуктивних сил в період зародження мануфактур в Західній Європі. Які види мануфактур існували на території країн Західної Європи, України? Коли зародилося мануфактурне виробництво на українських землях і чим воно відрізнялося від західноєвропейського?
2. Обґрунтуйте вплив на світове господарство науково-технічних революцій другої половини ХХ ст.. Які проблеми, з Вашої точки зору, має вирішити чергова хвиля НТР?
3. Назвіть законодавчі документи стародавніх та середньовічних часів, в яких приділялася увага регулюванню економічних відносин. Які саме аспекти господарського життя законодавчим шляхом намагалася врегулювати держава?
4. Розкрийте сутність теорії суспільного добробуту А.Пігу. Як науковець визначає «зовнішні ефекти» і в чому полягає роль держави у вирішенні проблеми зовнішніх ефектів? Охарактеризуйте внесок в теорію суспільного добробуту В.Парето.

Варіант 20

1. Визначте економічні передумови Великих географічних відкриттів (ВГВ). Які країни брали активну участь у пошуку нових морських шляхів? Який вплив ВГВ мали на розвиток міжнародної торгівлі та становлення ринкових економічних відносин в країнах Європи?
2. Чому в сучасних класифікаціях країн прийнято відокремлювати «розвинуті країни» та «нові індустріальні країни» (НІК)? Які країни відносять до НІК та які соціально-економічні проблеми їм не вдалося вирішити в порівнянні з розвинутими країнами? Чи перейшли якісь з НІК до постіндустріальної стадії розвитку?
3. Яке ставлення висловлювали стародавні та середньовічні автори до сільського господарства, ремісництва, торгівлі, лихварства? Яка галузь вважалася найважливішою, а яка найчастіше засуджувалася? Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на відповідні твори.
4. Проаналізуйте внесок в розвиток економічної теорії попередників маржиналізму (Й.фон Тюнен, Ж.Дюпюї, Г.Госен). Сформулюйте визначені ними закономірності. Назвіть представників окремих шкіл маржиналізму, що запропонували подібні закономірності.

Варіант 21

1. Охарактеризуйте епоху первісного нагромадження капіталу. Визначте джерела первісного нагромадження. Продемонструйте особливості даного процесу на прикладі однієї із західноєвропейських країн.
2. Охарактеризуйте процес перетворення командно-адміністративної економіки Китаю в ринкову. Які реформи дали старт даному процесу? Яку роль відіграє державне економічне регулювання на сучасній стадії розвитку господарства Китаю? Визначте фактори високого темпу зростання китайської економіки.
3. Надайте коротке визначення меркантилізму. Які ідеї були спільними у представників раннього та пізнього меркантилізму? Визначте проблеми, економічні категорії, щодо вирішення (тлумачення) яких погляди відрізнялися.
4. Визначте представників школи маржиналізму, які зробили внесок у вчення про фактори виробництва. Як маржиналісти вирішили проблему визначення вартості факторів виробництва? Які закономірності щодо залучення та використання факторів виробництва вони виявили?

Варіант 22

1. Порівняйте фактори економічного зростання Голландії у XVII ст. та Англії у XVIII ст.. Який вплив на економіку даних країн здійснили буржуазні революції? Чому Голландія з часом втратила економічне лідерство?
2. Визначте причини уповільнення темпів зростання економіки УРСР в 70-80-і рр. ХХ ст.. Які негативні тенденції розвитку господарства набули до даного часу хронічного характеру?

Поясніть сутність та причини невдачі економічних реформ, що передбачалося здійснити в період перебудови.

3. Чи мають свої національні відмінності англійський, італійський, український (російський) меркантилізм? Чим обґрунтовані ці відмінності? Визначте оригінальні ідеї, висловлені представниками окремих націй.
4. Поясніть сутність теорії ринкової рівноваги А.Маршалла. Як визначається ринкова ціна, які фактори впливають на попит та пропозицію, що таке еластичність, споживчий та виробничий надлишки? Яку роль у теорії Маршалла відіграє часовий аспект (розгляд явищ в короткостроковому та довгостроковому періодах)?

Варіант 23

1. Визначте соціально-економічні наслідки Визвольної війни під керівництвом Б.Хмельницького. Як розвивалися аграрні відносини на українських землях з середини XVII ст. до відміни кріпосного права?
2. Який економічний курс обрали країни соціалістичного табору з поч.90-их рр.. XX ст.? Які держави і за рахунок чого досягли найбільших успіхів в реформуванні економіки? Чому результати реформування в окремих країнах суттєво відрізняються?
3. Чому В.Петті та П.Буагільбера вважають засновниками класичної школи політекономії? Чим об'єкт дослідження, методологія та ключові висновки даних авторів відрізняються від системи поглядів меркантилістів? Що спільного та відмінного в поглядах В.Петті та П.Буагільбера?
4. Що являє собою модель загальної рівноваги Л.Вальраса? Охарактеризуйте внесок науковців XX ст. в теорію загальної рівноваги. Яку роль модель загальної рівноваги відіграла в теоріях ринкового соціалізму та планування?

Варіант 24

5. Визначте ознаки та соціально-економічні наслідки промислової революції в Англії та Франції у XVIII - на поч. XIX ст.. Які передумови склалися для неї в англійській економіці? Чому промисловий переворот у Франції відбувався пізніше і більш повільно?
6. Визначте фактори зростання економіки УРСР в 50-60-і рр. XX ст.. Як вплинув на структуру українського господарства перший етап НТР? Чи змінювалися принципи державного управління економікою в зазначений період?
7. Перелічіть представників фізіократії. Чому ця школа виникла саме у Франції, а її ідеї набули значної популярності в межах даної держави? Розкрийте зміст «вчення про природний порядок» та «вчення про чистий продукт». Чи можна дані теорії назвати ключовими аспектами теорії фізіократів?
8. Визначте, які фактори сприяли зародженню системи національної політекономії в Німеччині. Як пов'язані національна політекономія та німецька історична школа? Порівняйте ключові висновки та пропозиції представників класичної школи та німецької національної політекономії.

Варіант 25

1. Проаналізуйте розвиток грошово-кредитного ринку передових західноєвропейських країн в період становлення промислового капіталізму (XVII - XVIII ст.). В якій мірі еволюція фінансів відповідала потребам промисловості та сільського господарства? Як розвивалися грошово-кредитні відносини на українських землях в зазначений період?
2. Охарактеризуйте процес відбудови господарства УРСР по завершенню Другої світової війни. Які галузі стали домінуючими в структурі української промисловості? Як змінився стан сільського господарства за кілька повоєнних років? За рахунок яких факторів вдалося відносно швидко досягти обсягів виробництва довоєнного рівня?
3. Порівняйте вчення фізіократів та меркантилістів. Відповідь надайте у вигляді таблиці, де в першій колонці будуть визначені досліджувані питання та економічні категорії, в другій – відповідні погляди меркантилістів, в третій – фізіократів. Чи є щось спільне у представників меркантилізму та фізіократії?

4. Назвіть українських науковців XIX ст., ідеї яких відповідали теоріям класичної школи політекономії, марксизму, маржиналізму. Охарактеризуйте оригінальні наукові ідеї українських вчених. Які проблеми соціально-економічного розвитку українських земель обговорювались науковцями та громадськими діячами протягом XIX ст.?

Варіант 26

1. Визначте, на яких умовах було здійснено звільнення селян з кріпацтва на українських землях в сер. XIX ст.. Якими шляхами відбувався розвиток капіталізму в сільському господарстві в пореформений період?
2. Коли відбулася деколонізація країн Центральної та Південної Африки? Які характерні риси властиві господарствам цих країн? Чи змінився їх соціально-економічний стан за останні 30 років та які перспективи розвитку мають дані країни?
3. Поясніть зміст «Економічної таблиці» Ф.Кене. В якій мірі вона пов'язана із вченням фізіократів? В чому полягають прогресивне значення та недоліки «Економічної таблиці»?
4. Проаналізуйте теорії вартості, економічних циклів, соціальну теорію розподілу М.Туган-Барановського. Як співвідносяться погляди українського науковця з марксистською економічною теорією? Чи є М.Туган-Барановський прихильником маржиналізму?

Варіант 27

1. Визначте особливості розвитку промисловості, торгівлі, фінансів в Україні в другій половині XIX ст.. Чи пов'язані зміни в даних галузях господарства з аграрними реформами середини XIX ст.?
2. На прикладі двох азіатських країн (на Ваш вибір) поясніть, які соціально-економічні проблеми є актуальними для держав Південної, Південно-Західної, Південно-Східної Азії. Що перешкоджає здійсненню економічних реформ та досягненню більш високого рівня життя в даних країнах?
3. Проаналізуйте теорію Ж.Тюрго. Визначте, які його погляди відповідають вченню фізіократів, а які суперечать йому? Чи варто вважати даного науковця представником школи фізіократів?
4. Надайте класифікацію шкіл та напрямів інституціоналізму. Докладно охарактеризуйте традиційний інституціоналізм (соціально-психологічний напрям Т.Веблена, соціально-правовий Дж.Коммонса, емпіричний В.Мітчелла). Визначте, які сучасні теорії інституціоналізму беруть свій початок з традиційного.

Варіант 28

1. Проаналізуйте розвиток економіки Німеччини протягом XIX ст.. Чим була обумовлена економічна відсталість даної країни на початку століття? Завдяки чому було досягнуто передових позицій в Європі?
2. Порівняйте принципи економічної політики США, ЄС (з 1992 р.) та Японії в 90-их рр. XX ст..
3. Визначте принципи організації економічної життєдіяльності за А.Смітом. Що даний автор вважає передумовами зростання багатства країни? Яка роль економічної політики в його забезпеченні? Чи погоджується з висновками Сміта щодо економічної ролі держави Дж.С.Міль?
4. Порівняйте концепції індустріального суспільства А.Арона, В.Ростоу, П.Дракера, Дж.Гелбрейта та інших науковців. Чи вирішує індустріальне суспільство проблеми нерівності, бідності, криз? Які трансформаційні процеси та уявлення про майбутнє знайшли відображення у концепціях постіндустріального, інформаційного суспільства?

Варіант 29

1. Визначте особливості промислового перевороту в США. Як змінювалася структура господарства даної країни протягом XIX ст.? Який вплив на економіку мала друга технологічна революція? Фрітрейдерської чи протекціоністської політики притримувався уряд США наприкінці XIX – на поч. XX ст.?
2. Охарактеризуйте ключові економічні реформи, що були здійснені в Україні протягом періоду трансформації економіки з моменту набуття незалежності. Оцініть їх результативність.

3. Порівняйте теорії вартості та ціни А.Сміта, Д.Рікардо, Ж-Б Сея, Ф.Бастіа, Г.Кері. В якій мірі їх теорії відповідають трудовій теорії вартості? Розкрийте зміст трудової теорії вартості К.Маркса.
4. Визначте, яке значення, відповідно до теорії Й.Шумпетера, мають інновації в умовах капіталістичного способу виробництва. Охарактеризуйте підприємця та його роль в забезпеченні економічного розвитку. Яке пояснення Й.Шумпетер надає економічним циклам?

Варіант 30

1. Коли розвинуті країни світу перейшли до стадії монополістичного капіталізму? Визначте причини і наслідки монополізації. В яких країнах здійснювалася антимонопольна політика в цей час і наскільки вона була успішною? Які ще економічні тенденції були властиві передовим країнам в даний період?
2. Коли з'явилися перші транснаціональні корпорації? Поясніть причини їх створення. На прикладах поясніть, яку роль відіграють ТНК в розвитку національних економік та світової економіки.
3. Поясніть сутність теорії земельної ренти Д.Рікардо. Які причини виникнення ренти він визначив? Порівняйте теорії ренти Д. Рікардо, К.Родбертуса, К.Маркса.
4. Визначте роль конкуренції в забезпеченні економічного прогресу відповідно до поглядів представників неолібералізму (зокрема, Л.фон Мізеса та Ф.фон Хаєка). Які проблеми неможливо вирішити в умовах вільного ринку за Дж.М.Кейнсом? Порівняйте теорії недосконалої конкуренції Дж.Робінсон та монополістичної конкуренції Е.Чемберліна.

2.6. Питання для самоконтролю

1. Наслідки неолітичної революції для первісних суспільств.
2. Особливості еволюції сільського господарства та ремісництва в окремих східних стародавніх країнах (ст. Єгипет, ст. Вавилон, ст. Індія, ст. Китай).
3. Відносини власності в аграрній сфері в східних стародавніх країнах.
4. Розвиток торгівлі, кредитних відносин в східних країнах.
5. Використання грошей в східній стародавніх країнах.
6. Вплив держави на господарство східних стародавніх країн. Збірки законів.
7. Характеристика економічних пам'яток стародавнього Сходу.
8. Економічні питання, розглянуті авторами повчань, філософських трактатів Сходу.
9. Періодизація історії розвитку економіки стародавньої Греції та стародавнього Риму.
10. Характеристика економічних відносин на окремих етапах економічного розвитку стародавньої Греції та стародавнього Риму.
11. Еволюцію відносин власності (зокрема, на землю) в античних державах.
12. Порівняння східного та класичного рабства.
13. Роль вільних працівників в стародавніх країнах.
14. Види сільського господарства та ремесла у Греції, Римі.
15. Господарське життя окремих грецьких полісів.
16. Роль внутрішньої та зовнішньої торгівлі в економіці Стародавньої Греції, Стародавнього Риму.
17. Погляди античних мислителів на організацію господарського життя країни.
18. Внесок античних мислителів у заснування економічної теорії.
19. Погляди на роль сільського господарства представників економічної думки Стародавнього Риму.
20. Видатні закони та реформи правителів стародавнього Риму.
21. Сутність «феодальних відносин».
22. Ключові ознаки феодального устрою.
23. Закони, що відображають процес формування феодального устрою в Західній Європі.

24. Визначення термінів: алод, бенефіцій, імунітетні права, альєнди, фєод, бокленд, вотчина, фільварок.
25. Ключові риси періоду зародження фєодальних відносин на прикладі франкської держави.
26. Ключові риси класичного періоду фєодальних відносин на прикладі франкської держави.
27. Ключові риси періоду розкладу фєодальних відносин на прикладі франкської держави.
28. Розвиток ремісництва, торгівлі, фінансів в окремих країнах Європи протягом V-XV ст..
29. Процес становлення та розвитку фєодальних відносин в Київській Русі та після її розпаду (до XV ст. включно).
30. Характеристика типового середньовічного міста.
31. Сутність комунальних революцій в Європі.
32. Характеристика середньовічних цехів.
33. Вплив релігії на економічну думку середньовічних авторів.
34. Спадковість тематики східних середньовічних авторів в порівнянні із стародавніми.
35. Економічні погляди Ф.Аквінського.
36. Теорія грошей Н.Орема.
37. Проблематика творів Г.Пліфона.
38. Джерела економічної думки Київської Русі.
39. Зміст економічних перетворень у XVI – XVII ст. в Західній Європі на прикладі Нідерландів.
40. Великі географічні відкриття.
41. Аграрний переворот в Англії та його значення для формування ринкової економіки.
42. Розвиток господарства Англії, Франції у XVI – XVII ст..
43. Причини та наслідки буржуазних революцій в європейських країнах.
44. Порівнянні мануфактурного способу виробництва та цехового.
45. Становлення світової колоніальної системи.
46. Сутність процесу первісного нагромадження капіталу.
47. Загальні риси вчення меркантилістів.
48. Характеристика раннього меркантилізму.
49. Характеристика пізнього меркантилізму.
50. Зміст творів англійських меркантилістів.
51. Ідеї та політика французьких меркантилістів.
52. Особливості італійського меркантилізму.
53. Вітчизняний меркантилізм.
54. Основні положення критики меркантилізму
55. Новаторство методології В.Петті.
56. Погляди В.Петті на вартість, доходи, ціну землі.
57. Специфіка трудової теорії вартості П.де Буагільбера.
58. Погляди П.Буагільбера на засади розвитку економіки.
59. Філософське підґрунтя вчення фізіократів.
60. Вчення про чистий продукт фізіократів.
61. Порівняння економічних поглядів меркантилістів та фізіократів.
62. Економічна таблиця Ф.Кене.
63. Сутність та вплив промислового перевороту на економіку європейських країн.
64. Особливості промислового перевороту в Англії.
65. Особливості промислового перевороту у Франції.
66. Особливості промислового перевороту в Німеччині.
67. Особливості промислового перевороту в США.
68. Тлумачення ринкових відносин А.Смітом.

69. Суперечності теорії вартості А.Сміта.
70. Функції грошей на думку А.Сміта.
71. Сутність теорій доходів, капіталу А.Сміта.
72. Погляди А.Сміта на економічну політику держави притримується А.Сміт.
73. Фактори економічного зростання на думку А.Сміта.
74. Відмінності теорій вартості А.Сміта та Д. Рікардо.
75. Вчення про ренту Д.Рікардо.
76. Зв'язок теорій ренти, прибутку, заробітної плати в концепції Д.Рікардо.
77. Погляди Д.Рікардо на передомови розвитку господарства країни.
78. Порівняння теорій абсолютних та відносних переваг у зовнішній торгівлі.
79. Тлумачення категорії «капітал» у представників класичної школи першої половини XIX ст..
80. Економічні погляди Ж.-Б. Сея.
81. Теорія економічних гармоній Ф.Бастіа.
82. Теорія народонаселення Т.Мальтуса
83. Внесок в економічну теорію Т.Мальтуса.
84. Пояснення вартості, доходів, капіталу в концепції Н.Сеніора.
85. Економічні ідеї Г.Кері.
86. Пояснення виникнення та розподілу доходів у творах Т.Мальтуса, Н.Сеніора, Дж.Мілля, Ж.-Б.Сея, Фр.Бастіа, Ч.Кері в порівнянні з теоріями Сміта та Рікардо.
87. Погляди представників класичної школи на кризи надвиробництва.
88. Теорія вартості Дж.С.Мілля.
89. Сутність теорії капіталу та відсотку Дж.С.Мілля.
90. Відмінності теорій розподілу Д.Рікардо та Дж.С.Мілля.
91. Погляди Дж.С.Мілля щодо майбутнього капіталістичного устрою.
92. Книга «Принципи політичної економії» Дж.С.Мілля як підручник з економічної теорії в другій половині XIX ст..
93. Критика капіталізму з боку представників дрібнобуржуазної економічної думки.
94. Оригінальність теорій вартості С.Сімонді, П.-Ж.Прудона, К.Родбертуса.
95. Теорії доходів С.Сімонді, П.-Ж.Прудона, К.Родбертуса.
96. Реформи капіталістичних відносин, запропоновані представниками дрібнобуржуазної економічної думки.
97. Роль держави в регулюванні економічних відносин з позицій С.Сімонді, П.-Ж.Прудона, К. Родбертуса.
98. Ідеї Т.Мора та Т. Кампанелла.
99. Рациональні ідеї в творах соціалістів-утопістів (А.Сен-Сімон, Ш. Фур'є, Р.Оуен).
100. Утопічні ідеї в творах соціалістів-утопістів (А.Сен-Сімон, Ш. Фур'є, Р.Оуен).
101. Внесок К.Маркса в розвиток права, соціології, інших наук (крім економіки).
102. Ставлення Маркса до економічних теорій інших авторів.
103. Формаційний підхід Маркса.
104. Теорія доданої вартості Маркса.
105. Вартість і ціна в теорії К.Маркса.
106. Сутність капіталу і грошей в теорії Маркса.
107. Зміст марксистської теорії доходів.
108. Соціалістичний устрій в теорії Маркса.
109. Уразливі для критики складові марксистської концепції.
110. Характеристика системи національної політекономії в Німеччині.
111. Ключові ідеї Ф.Ліста.
112. Технологічні винаходи другої технологічної революції.
113. Зміни структури національних господарств провідних країн світу під час другої технологічної революції.
114. Еволюція господарських відносин в другій половині XIX – на ед.. XX ст. в Англії.
115. Еволюція господарських відносин в другій половині XIX – на ед.. XX ст. в Німеччині.

116. Еволюція господарських відносин в другій половині XIX – на ед.. XX ст. у Франції.
117. Характеристика етапів маржинальної революції.
118. Методологія дослідження класичної школи політекономії та маржиналізму.
119. Ідеї Й.фон Тюнена.
120. Внесок в розвиток економічної науки А.Курно.
121. Економічні погляди Ж.Дюпюї.
122. Закони Г.Госсена.
123. Класифікація благ австрійської школи маржиналізму.
124. Теорія граничної корисності К.Менгера.
125. Альтернативна вартість в теорії Ф.Візера.
126. Теорії вартості, капіталу, доходів в концепції О.Бем-Баверка.
127. Сутність теорії цінності австрійської школи та новаторство А.Маршалла у вирішенні проблеми визначення ціни.
128. Теорія попиту А.Маршала (поняття еластичності, споживчого надлишку).
129. Теорія пропозиції (види витрат, закони постійної, зростаючої та спадної віддачі).
130. Вплив фактору часу на взаємодію попиту та пропозиції в теорії А.Маршалла.
131. Теорії розподілу доходів представників маржиналізму.
132. Внесок А.Пігу в теорію суспільного добробуту.
133. Внесок в.Парето в теорію суспільного добробуту.
134. Сутність системи загальної рівноваги Л.Вальраса.
135. Американська школа маржиналізму.
136. Внесок представників історичної школи в Німеччині в розвиток економічної теорії.
137. Нова історична школа в Німеччині.
138. Економічні наслідки Визвольної війни під керівництвом Б.Хмельницького.
139. Еволюцію відносин земельної власності на українських землях в XVII – I ед.. XIX ст..
140. Особливості мануфактурного виробництва, розвитку інфраструктури на українських землях в XVII – I ед.. XIX ст..
141. Промисловий переворот в Україні.
142. Аграрні відносини в Російській імперії в період 1861 р. – 1917 рр.
143. Причини та наслідки реформ П. Столипіна.
144. Особливості розвитку капіталізму в промисловості і торгівлі після здійснення реформи з відміни кріпосного права в Російській імперії.
145. Еволюція системи фінансів на українських землях в XVII – на ед.. XX ст..
146. Економічні програми декабристів.
147. Ідеї представників українського дворянського лібералізму (XIX ст.).
148. Ідеї представників буржуазного лібералізму в Україні (XIX ст.).
149. Ідеї представників революційної демократії в Україні (XIX ст.).
150. Ідеї представників народництва в Україні (XIX ст.).
151. Порівняння пропозиції щодо шляхів економічного розвитку представників російського та українського дворянського лібералізму, буржуазного лібералізму, революційної демократії, народництва.
152. Розвиток класичної школи політекономії в Україні в XIX – на ед.. XX ст..
153. Економічні погляди українських прихильників марксизму.
154. Внесок Є.Слущького в розвиток маржинальної економічної теорії.
155. Теорії вартості та розподілу М.Туган-Барановського.
156. Причини економічних циклів відповідно до теорії М.Туган-Барановського.
157. Теорія соціального миру М.Туган-Барановського.
158. Теорія кооперації М.Туган-Барановського.
159. Загальні наслідки Першої світової війни для країн – учасниць.
160. Охарактеризуйте розвиток відносин між Німеччиною та іншими країнами відповідно до умов Версальської угоди.

161. Сутність плану Дауеса.
162. Сутність плану Юнга.
163. Особливості виходу з післявоєнної кризи Англії, Франції, Німеччини.
164. Економічний розвиток США протягом десятиліття після завершення Першої світової війни.
165. Визначте причини та ознаки Великої депресії.
166. Новий курс Ф.Рузвельта.
167. Вплив Великої депресії на економіку європейських країн.
168. Роль державної економічної політики в подоланні наслідків Великої депресії в США, Франції, Німеччині.
169. Теорія монополістичної конкуренції Е.Чемберліна.
170. Теорія недосконалої конкуренції Дж. Робінсон.
171. Погляди Й.Шумпетера на циклічність, інновації, підприємництво.
172. Методологія дослідження Дж.М.Кейнса.
173. Критика Дж.Кейнсом поглядів класичної та неокласичної шкіл.
174. Проблему неефективного попиту та шляхи її вирішення в «Загальній теорії зайнятості, відсотку і грошей».
175. Рекомендації Дж. Кейнса щодо державного регулювання економіки в умовах спаду.
176. Сучасне значення теорії Дж. Кейнса.
177. Політика країн Європи та Японії, спрямована на відновлення економік по завершенню Другої світової війни.
178. Проаналізуйте вплив плану Дж.Маршалла на стан економіки США та Європи.
179. Вплив плану Доджа-Маккартура на розвиток японської економіки.
180. Вплив I етапу НТР на економіку розвинутих країн в другій половині XX ст..
181. Вплив II етапу НТР на економіку розвинутих країн в другій половині XX ст..
182. Особливості розвитку господарства та державної економічної політики в окремих країнах Європи в 50-і – 60-і ед. XX ст..
183. Реформи Л.Ерхарда та їх значення для відновлення економіки Німеччини.
184. Охарактеризуйте еволюцію економічного співробітництва країн Європи протягом XX ст..
185. Визначте фактори економічного прориву «нових індустріальних країн».
186. Охарактеризуйте ринкові економічні реформи в Китаї та їх сучасні наслідки.
187. Надайте характеристику економічного устрою країн соцтабору. Які з цих країн досягли найбільших економічних успіхів протягом перехідного періоду?
188. На які підгрупи поділяють країни, що розвиваються? Як змінився їх економічний стан протягом другої половини XX ст.?
189. Риси та проблеми сучасної світової економіки.
190. Причини економічних циклів та засоби забезпечення економічного зростання з точки зору неокейнсіаців.
191. Сутність моделі економічного зростання Харрода-Домара.
192. Сутність моделі макроекономічної рівноваги Хікса-Хансена.
193. Погляди представників посткейнсіанства, що суперечать теорії Дж.Кейнса чи доповнюють її.
194. Проблематика досліджень та ключові висновки представників сучасного кейнсіанства.
195. Загальна характеристика необілералізму та неоконсерватизму.
196. Риси ринкової економіки, що забезпечують її ефективність з точки зору представників ед.тавників школи.
197. Відмінності соціального ринкового господарства від вільного ринку, відповідно до поглядів науковців фрайбурзької школи.
198. Неокласичний синтез П.Семюелсона.
199. Сутність ефективної монетарної політики за теорією М.Фрідмена.
200. Наслідки державного втручання в економіку з точки зору школи монетаризму.

201. Наслідки державного втручання в економіку з точки зору економіки пропозиції.
202. Наслідки державного втручання в економіку з точки зору теорії раціональних очікувань.
203. Нобелівські лауреати – представники кейнсіанства та неолібералізму.
204. Соціально-психологічний інституціоналізм.
205. Соціально-правовий інституціоналізм.
206. Емпіричний інституціоналізм.
207. Критика неокласичної школи представниками раннього інституціоналізму.
208. Сутність проблеми специфікації прав власності.
209. Наслідки розмитості прав власності для економічної ефективності.
210. Приклади позитивних та негативних зовнішніх ефектів та шляхи її вирішення представниками неокласичної теорії та неоінституціоналізму.
211. Причини утворення фірми відповідно до поглядів представників неоінституціоналізму.
212. Сутність трансакційних витрат.
213. Предмет, завдання, методологічні припущення теорії суспільного вибору.
214. «Фіаско держави» та способи їх усунення в теорії суспільного вибору.
215. Кліометрика та економічна історія.
216. Риси ед.тавниківівних, індустріального та постіндустріального суспільства відповідно до концепції Д.Белла.
217. Теорія індустріального суспільства Р.Арона.
218. Теорія індустріального суспільства В.Ростоу.
219. Теорія індустріального суспільства П.Друкера.
220. Теорія індустріального суспільства та технократія Дж.Гелбрейта.
221. Теорії постіндустріального суспільства, інформаційного суспільства, суспільства знання, суспільства «третьої хвилі».
222. Напрямки трансформації капіталізму в другій половині ХХ ст..
223. Сутність поняття зрілої корпорації в дослідженнях Дж. Гелбрейта та її вплив на соціально-економічні процеси.
224. Соціально-економічна роль держави в творах авторів соціально-інституціональних концепцій.
225. Економічні реформи Центральної Ради в Україні в 1917 р.
226. Економічні реформи уряду П.Скоропадського (1918 р.).
227. Політика військового комунізму.
228. Сутність, успіхи та невдачі нової економічної політики (НЕПу).
229. Соціально-економічні наслідки колективізації та індустріалізації в СРСР.
230. Характеристику процесу відбудови українського господарства після Другої світової війни.
231. Фактори економічного зростання в Україні в 50-60 рр. ХХ ст..
232. Структурні та управлінські проблеми, що обумовили економічний «застій» 70-80-их ХХ ст..
233. Сутність політики «перебудови».
234. Економічні реформи в Україні початку 90-их ХХ ст. та їх соціально-економічні наслідки.
235. Економічні проблеми, що обговорювалися радянськими науковцями в 20-их рр.. ХХ ст..
236. Визначте ключові теорії радянської економічної науки другої половини ХХ ст..
237. Внесок у світову економічну науку О.Чаянова.
238. Внесок у світову економічну науку М.Кондратьєва.
239. Внесок у світову економічну науку В.Леонт'єва.
240. Внесок у світову економічну науку Л.Канторовича.

Тести для проведення поточного контролю

Економіка та економічна думки епохи стародавньої та середньовічної економіки

1. Економіка античного рабства характерна для:

- а) Стародавньої Індії;
- б) Вавилонського царства;
- в) Стародавнього Єгипту;
- г) Стародавньої Греції.

2. Рабовласницьке суспільство у Стародавньому Римі склалося у період:

- А) імператорський;
- Б) республіканський;
- В) царський;
- Г) колоніальний.

3. В якій Східній стародавній країні було найбільш розвинуте містобудування:

- А) Ст. Вавілоні;
- Б) Ст. Єгипті;
- В) Шумеро-Акадському царстві;
- Г) Асирійській державі.

4. Комутація повинностей в період Середньовіччя передбачала:

- А) виконання повинностей в натуральній, грошовій, відробітковій формах;
- Б) надання пріоритету повинностям у натуральній формі;
- В) заміну натуральних повинностей грошовими;
- Г) заміну повинностей у натуральній на грошовій формах відробітком.

5. Характерною рисою першого періоду розвитку Середньовічної економіки є:

- А) масштабна інтеграція селян в міста;
- Б) розвиток цехів;
- В) виникнення крупної ярмаркової торгівлі;
- Г) відсутність національних грошових систем в європейських країнах.

6. Спадковий наділ частини общинної землі, закріплений у приватну власність общинника, має назву:

- А) бенефіцій;
- Б) феоде;
- В) аллоде;
- Г) бокленде.

7. Яка ознака не є характерною для класичної феодалної економіки Середньовіччя:

- А) розвиток банківської справи в Італії;
- Б) надання містам права самоуправління;
- В) виникнення доменної печі;
- Г) суто номінальне значення королівської влади.

8. Критика державної монополії на сіль та залізо в давньокитайському трактаті „Міркування про сіль та залізо” виражає ідеї:

- а) даосизму;
- б) моїзму;
- в) легізму;
- г) конфуціанства.

9. Виділення в економічній діяльності економіки та хрематистики було здійснено:

- а) Платоном;
- б) Аристотелем;
- в) Ксенофонтом;

г) Солоном.

10. Ідея реформи в Давньому Римі по наділенню малоземельних та безземельних селян землею належить:

- а) Октавіану Августу;
- б) братам Гракхам;
- в) Марку Тулію Цицерону;
- г) Луцію Анею Сенеці.

11. Хто з авторів Середньовічного Сходу виділив три стадії розвитку людства: дикість, примітивізм, цивілізація:

- а) Мійосі Кійююкі;
- б) Абу Юсу;
- в) Лі Гоу;
- г) Ібн Хальдун.

12. Автором „Книги про податок” (Середньовічний Схід) є:

- а) Абу Юсу;
- б) Ібн Хальдун;
- в) Лі Гоу;
- г) Мійосі Кійююкі.

13. Яку функцію грошей не виділяв Ксенофонт:

- а) засіб обігу;
- б) засіб нагромадження;
- в) засіб страхування;
- г) міра вартості.

14. Яка форма землеволодіння не була поширеною в Київській Русі:

- а) монастирське;
- б) князівське;
- в) общинне;
- г) дворянське.

15. Люди без суспільного становища, які вийшли з однієї соціальної групи, але не увійшли в іншу, в Київській Русі називалися:

- а) смерди;
- б) ізгої;
- в) холопи.

Меркантилізм. Зародження та розвиток класичної школи політекономії. Марксизм

1. Пріоритет у ході промислового перевороту у Франції надавався:

- А) розвитку важкої промисловості;
- Б) розвитку сільського господарства;
- В) розвитку промислової інфраструктури;
- Г) розвитку фінансової сфери.

2. Ініціаторами перших Великих географічних відкриттів були:

- а) японські та китайські мандрівники;
- б) португальські та іспанські мореплавці;
- в) англійські і німецькі дослідники.

3. У період промислового перевороту були створені:

- а) парова машина;
- б) лінія з виробництва, переробки і передачі електроенергії;
- в) перший автомобіль;
- г) почалося будівництво залізниць.

4. На його думку, вартість товарів вимірюється витратами виробника, за виключенням унікальних товарів, вартість яких вимірюється рідкісністю:

- а) Т. Мальтус;
- б) А. Сміт;
- в) У. Петті;
- г) Д.Рікардо.

5. Після завершення промислового перевороту розвинуті країни вступили в епоху:

- а) первісного накопичення капіталу;
- б) індустріалізації;
- в) мілітаризації;
- г) цивілізації.

6. Пропозиція вимірювати ціну землі сумою числа річних рент за 21 рік належить:

- а) Д. Рікардо;
- б) У. Петті;
- в) Ф. Кене;
- г) Ж. Тюрго.

7. За К. Марксом, перехід товарної форми капіталу у виробничу форму, є:

- а) першою стадією обігу капіталу;
- б) другою стадією обігу капіталу;
- в) третьою стадією обігу капіталу;
- г) четвертою стадією обігу капіталу.

8. Для досягнення позитивного сальдо в зовнішній торгівлі ранні меркантилісти вважали за доцільне:

- а) експортувати сировину і матеріали;
- б) розширювати ринки збуту шляхом встановлення низьких цін на товари;
- в) не допускати вивозу з країни золота і срібла;
- г) обмежувати експорт товарів.

9. На думку А. Сміта найбільш важливим фактором підвищення продуктивності праці є:

- а) збільшення споживання;
- б) збільшення капіталовкладень;
- в) розподіл праці;
- г) належне виконання державою її функцій.

10. Ідея скасування заборони вивозу хліба (П. де Буагільбер) була спрямована на:

- а) підтримку низьких цін на міжнародному ринку хліба;
- б) підтримку торгівлі;
- в) підтримку промисловості;
- г) підтримку сільського господарства Франції.

11. Вкажіть помилкове твердження Д. Рікардо, сформульоване в його вченні про прибуток і земельну ренту:

- а) утворення ренти не суперечить закону вартості;
- б) підвищення продуктивності праці підвищує прибуток;
- в) з розвитком суспільства все більша частина вартості має йти на зарплатню;

г) величина ренти залежить від ціни сільгосппродукції.

12. Прибуток К. А. Сен-Сімон визначав як:

- а) відрахування від продукту праці робітника;
- б) сукупний дохід відповідно до праці і вкладеного капіталу;
- в) винагороду за утримання від споживання;
- г) дохід, який продавець отримав від усіх товарів за мінусом податків.

13. Предметом політекономії С. де Сімонді вважає:

- а) природу багатства, способи його створення, порядок розподілу та феномени зникнення;
- б) матеріальний добробут людей, який залежить від держави;
- в) економічну поведінку людини;
- г) природу виробництва та розподілу багатства.

14. Представникам Німецької історичної школи не властива наступна ідея:

- а) держава має забезпечувати баланс галузей в країні;
- б) політекономія має бути наукою про закони розвитку нації;
- в) захист принципу необмеженої свободи міжнародної торгівлі;
- г) умова рівності країн – однаковий стан соціально-економічного розвитку.

15. Сутність теорії гармонії інтересів Г. Кері полягає в наступному:

- а) гармонію забезпечує розподіл, що здійснюється на основі традицій;
- б) гармонію забезпечує рівний розподіл виробленого продукту;
- в) гармонію забезпечує розподіл, який враховує граничний вклад у виробництво кожного з факторів;
- г) гармонію забезпечує розподіл, який враховує вклад кожного у виробництво.

16. Предметом політекономії С. де Сімонді вважає:

- а) природу багатства, способи його створення, порядок розподілу та феномени зникнення;
- б) матеріальний добробут людей, який залежить від держави;
- в) економічну поведінку людини;
- г) природу виробництва та розподілу багатства.

17. Пріоритетна роль в управлінні суспільством, за А. Сен-Сімоном, належить:

- а) робітникам;
- б) капіталістам;
- в) підприємцям;
- г) науковцям.

18. За К. Марксом, на ступінь експлуатації робочої сили вказує показник:

- а) співвідношення змінного капіталу та доданої вартості;
- б) співвідношення доданої вартості та суми постійного та змінного капіталу;
- в) величина доданої вартості;
- г) норма доданої вартості.

19. За рахунок якого фактору виробництва збільшується, за Марксом, капітал:

- а) засобів виробництва;
- б) засобів праці;
- в) предметів праці;
- г) робочої сили.

20. На думку К. Маркса, наслідком процесу капіталістичного нагромадження є:

- а) підвищення реальної зарплатні;
- б) зміна органічної будови капіталу на користь змінної частини;

- в) збільшення безробіття;
- г) збільшення складових органічної будови капіталу на однаковий відсоток.

Розвиток економіки та економічної науки в II пол. XIX – на поч. XX ст.

1. Наприкінці 19 ст. в Англії:

- А) зберегла найшвидші темпи зростання продуктивності праці у Європі;
- Б) зросла частка земель, залучених до с/г виробництва;
- В) відбувся занепад суднобудування;
- Г) доходність від капіталовкладень була меншою, ніж від капіталовкладень в економіку колоній.

2. Фабрики, що виникли в 19 ст., ед.тавникі від мануфактури тим, що:

- А) на фабриці мав місце поділ праці;
- Б) на мануфактурі використовувалася лише ручна праця;
- В) на фабриці використовувалася наймана праця;
- Г) на фабриці в більшій мірі використовувалася механізована праця.

3. Перед I Світовою війною в Німеччині, на відміну від Англії:

- А) розвивалася металургійна промисловість;
- Б) не існувало універсальних банків;
- В) знизилися обсяги видобутку кам'яного вугілля;
- Г) існувала розвинута система спеціальної освіти.

4. Що не відноситься до джерел накопичення англійського капіталу в другій половині 19 ст.:

- а) перерозподіл багатства з сфери виробництва в сферу обігу;
- б) нееквівалентний обмін з колоніями;
- в) експлуатація найманої праці на англійських підприємствах;
- г) ріст англійський мануфактур.

5. Мануфактурне виробництво було найбільш розвинене в Україні:

- а) у XV столітті;
- б) у XVI столітті;
- в) у XVII столітті;
- г) у XIX столітті.

6. Ж. Дюпюї висунув ідею:

- а) умов максимізації прибутку при досконалій конкуренції;
- б) цінового надлишку;
- в) закону спадної граничної корисності;
- г) умов досягнення оптимальної структури споживання.

7. Представники Нової історичної школи в Німеччині вважали, що:

- а) через профспілки працівники можуть вирішити більшість соціально-економічних проблем;
- б) соціально-економічні проблеми в Німеччині мають призвести до соціалістичної революції;
- в) класова боротьба є необхідною умовою економічного прогресу;
- г) державне регулювання економіки перешкоджає її розвитку.

8. Український економіст Є. Слуцький належить до такого напрямку як:

- а) суб'єктивно-психологічний;
- б) класичний;
- в) психологічний;
- г) математичний.

9. На основі „теорії чекання” Є. Бем-Баверк обґрунтовує:

- а) виникнення вартості;
- б) виникнення прибутку на капітал;
- в) виникнення зарплатні;
- г) виникнення ренти.

10. А. Маршалл визначив, що ціна пропозиції залежить від:

- а) величини попиту;
- б) корисності товарів;
- в) витрат виробництва;
- г) уявлень споживачів про ціну.

11. Ліберальні народники в Росії відстоювали ідею:

- а) капіталістичного розвитку Росії;
- б) революційної боротьби з самодержавством;
- в) некапіталістичного розвитку Росії;
- г) скорочення селянського землеволодіння.

12. Ідеологія дворянського лібералізму в пореформений період в Україні не включає такої позиції, як:

- а) обов'язковість панщини в економічних відносинах між селянами та поміщиками;
- б) заміна абсолютної монархії на конституційну;
- в) наділення селян землею, за обробку якої вони мають сплачувати поміщику;
- г) необхідність розвитку промисловості капіталістичним шляхом.

13. На думку К. Менгера, вартість товарів в більшій мірі залежить від:

- а) майбутнього їх використання;
- б) витрат виробництва;
- в) витрат праці;
- г) конкуренції.

14. М. Туган-Барановський став засновником:

- а) технологічної теорії циклів;
- б) грошової теорії циклів;
- в) інвестиційної теорії циклів;
- г) виробничої теорії циклів.

15. Автором закону, у відповідності до якого оптимальним є розподіл, коли ніхто не може покращити свого становища, не погіршуючи становища інших, є:

- а) А. Пігу;
- б) Л. Вальрас;
- в) В. Парето;
- г) А. Маршалл.

16. М. Туган-Барановський вважається засновником:

- а) технологічної теорії циклів;
- б) грошової теорії циклів;
- в) інвестиційної теорії циклів;
- г) виробничої теорії циклів.

17. На думку М. Драгоманова аграрне питання в Україні повинно було вирішитися таким чином:

- а) земля мала бути передана у приватну власність селяням;
- б) мало бути збережено поміщицьке землеволодіння;

- в) земля мала належати селянським громадам;
- г) земля мала перебувати у державній власності.

18. Ідеологія дворянського лібералізму в пореформений період в Україні не включає такої позиції, як:

- а) обов'язковість панщини в економічних відносинах між селянами та поміщиками;
- б) заміна абсолютної монархії на конституційну;
- в) наділення селян землею, за обробку якої вони мають сплачувати поміщику;
- г) необхідність розвитку промисловості капіталістичним шляхом.

19. Найбільш відомим популяризатором вчення К. Маркса серед українських вчених був:

- а) М. Вольський;
- б) М. Бунге;
- в) М. Зібер;
- г) І. Вернадський.

20. Ідея, у відповідності до якої соціалізм є найкращим способом використання сил природи для задоволення людських потреб, належить:

- а) М. Драгоманову;
- б) С. Подолинському;
- в) І. Франко;
- г) В. Навроцькому.

Характер розвитку світової економіки та економічної науки в ХХ ст.

1. План Дауеса вносив корективи в:

- А) план Маршалла;
- Б) план Юнга;
- В) план Доджа-Макартура;
- В) Версальську систему.

2. Із приходом до влади уряду У. Черчилля у 1951 р. політика уряду передбачала:

- А) націоналізацію Англійського банку;
- Б) проведення антимонопольної політики;
- В) боротьбу з енергетичною кризою;
- Г) денационалізацію промисловості.

3. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр.. почалася з:

- а) спаду торгівлі;
- б) різкого падіння цін на акції на Нью-йоркській фондовій біржі;
- в) зростання безробіття в Лондоні;
- г) знецінення американської валюти.

4. Соціальне ринкове господарство не передбачає:

- А) відсутність конкуренції;
- Б) наявність державної та приватної власності;
- В) узгодження інтересів праці та капіталу;
- Г) досягнення соціальної згоди.

5. Після першої світової війни який з правлячих урядів проголосив скасування приватної власності на території України:

- а) гетьманат;
- б) царське самодержавство;
- в) Центральна Рада;

г) Директорія?

6. Який захід вживався більшовиками при проведенні політики «воєнного комунізму»:

- а) приватизація;
- б) націоналізація;
- в) стимулювання грошового обігу;
- г) стимулювання розвитку кооперативів.

7. Основною проблемою в теорії Дж. Кейнса є:

- а) забезпечення ефективної взаємодії попиту і пропозиції;
- б) забезпечення ефективної пропозиції;
- в) забезпечення ефективного попиту;
- г) забезпечення ефективного особистісного споживання.

8. Який з типів господарства, за Ойкеном, не відноситься до ідеального:

- а) змішане господарство;
- б) вільне ринкове господарство;
- в) центрально-кероване господарство;
- г) немає вірної відповіді.

9. Теорія народного капіталізму не містить наступного положення:

- а) революція владних структур;
- б) дифузія власності;
- в) управлінська революція;
- г) революція в доходах.

10. Т. Веблен очолив напрямок інституціоналізму:

- а) індустріальний;
- б) соціально-правовий;
- в) емпіричний;
- г) соціально-психологічний.

11. Система «постіндустріалізму» Д. Белла не включає ознаку:

- а) прийняття рішень на основі нової «інтелектуальної технології»;
- б) перехід від виробництва товарів до виробництва послуг;
- в) високий рівень добробуту;
- г) переважання серед працюючих класу «професійних фахівців».

12. Виберіть положення, що відповідає кейнсіанському напрямку:

- а) сприяння стабільності банківської системи;
- б) державне втручання знижує стабільність ринкової економіки;
- в) найкращий інструмент регулювання ринку – контроль за динамікою грошової маси;
- г) ринку не властива стабільність.

13. За Фрідменом, пропозиція грошей має підвищуватися темпами, рівними:

- а) темпу росту рівня цін;
- б) темпу росту рівня відсоткової ставки;
- в) темпу росту ВВП;
- г) темпу росту швидкості обороту коштів.

14. Крива А. Лаффера звичайно використовується для доведення основних положень:

- а) теорії економіки пропозиції;
- б) кейнсіанської теорії;
- в) монетаризму;

г) теорії раціональних очікувань.

15. Кому з радянських економістів була присуджена Нобелівська премія:

- а) Л. В. Канторовичу;
- б) М. Кондратьєву;
- в) О. Челінцеву;
- г) О. Чаянову.

16. Теорія народного капіталізму не визначає таку ознаку зміни відносин в капіталістичному суспільстві як:

- а) революція владних структур;
- б) дифузія власності;
- в) управлінська революція;
- г) революція в доходах.

17. НЕПом в Україні було передбачено:

- а) націоналізацію промисловості;
- б) насильницьке утворення колгоспів;
- в) формування дрібного приватного капіталу;
- г) натуральний обмін між містом та селом.

18. Автором моделі економічного росту є:

- а) О. Чаянов;
- б) О. Челінцев;
- в) М. Левитський;
- г) М. Кондратьєв.

19. Хто з радянських економістів став лауреатом Нобелівської премії:

- а) Л. Канторович;
- б) М. Кондратьєв;
- в) О. Челінцев;
- г) О. Чаянов.

20. Державний соціалізм 30-их років 20 ст. в СРСР передбачав:

- а) інтенсифікацію розвитку промисловості;
- б) запровадження економічних стимулів праці;
- в) надання самостійності трестам у здійсненні фінансової політики;
- г) боротьбу з наслідками Великої депресії.

2.7. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у вигляді іспиту.

Питання до іспиту:

1. Неолітична революція та її наслідки для розвитку господарської діяльності людства.
2. Особливості розвитку господарства східних стародавніх країн: Єгипту, Вавилону, Китаю, Індії.
3. Економічна думка Стародавнього Єгипту та Месопотамії.
4. Економічна думка у Стародавній Індії, Стародавньому Китаї.
5. Характеристика еволюції господарства стародавньої Греції, Стародавнього Риму.
6. Економічні ідеї давньогрецьких вчених.
7. Економічна думка Стародавнього Риму
8. Розвиток феодалного землеволодіння у період Середньовіччя.

9. Розвиток ремесла і торгівлі в епоху класичної феодальної економіки та руйнування феодальних відносин.
10. Економічні ідеї представників середньовічного Сходу.
11. Економічні погляди Фоми Аквінського, Ніколи Орема та Георгія Пліфона.
12. Виникнення утопічного соціалізму. Томас Мор і Томмазо Кампанелла.
13. Особливості становлення феодальних відносин в Київській Русі. Розвиток ремесла і торгівлі.
14. Зародження економічної думки в Київській Русі.
15. Розвиток феодальних відносин на українських землях у складі Князівства Литовського та Королівства Польського.
16. Мануфактурний період розвитку західноєвропейських країн.
17. Особливості розвитку мануфактурної економіки в Нідерландах, Англії, Франції.
18. Ідеї представників раннього (монетарного) та мануфактурного меркантилізму.
19. Національні особливості англійського, французького, італійського, російського, українського меркантилізму.
20. Буржуазні революції в Європі, їх економічні наслідки.
21. Теоретичні погляди засновників класичної школи (В.Петті, П. де Буагільбер).
22. Школа фізіократів. Економічні ідеї Ф. Кене.
23. Економічна теорія А.Тюрго.
24. Сутність промислового перевороту та його значення для економіки країн Західної Європи та США.
25. Теорії ринку, вартості, розподілу, грошей, капіталу А.Сміта та Д.Рікардо
26. Розвиток класичної політичної економії в Англії в I ед.. XIX ст. (Т.Мальтус, Н.Сеніор, Дж.С.Мілль).
27. Економічні погляди Г.Ч.Кері..
28. Розвиток класичної політичної економії у Франції в I ед.. XIX ст. (Ж.-Б.Сей, Ф.Бастіа)
29. Економічні погляди представників дрібнобуржуазної економічної думки (С. Сісмонді, К.Родбертус, П.Ж.Прудон).
30. Економічні ідеї західноєвропейських соціалістів-утопістів.
31. Теорії вартості, доданої вартості, грошей, капіталу, доходів в марксистській економічній теорії.
32. Економічна модель соціалізму в працях К.Маркса та Ф.Енгельса.
33. Друга технологічна революція: її сутність та вплив на світове господарство.
34. Особливості розвитку економік Англії, Франції, Німеччини, США наприкінці XIX – на початку XX ст..
35. Зародження маржиналізму та його особливості.
36. Дослідження піонерів маржинального аналізу: Ж. Дюпюї, А. Курно, І. фон Тюнен, Г.Госсен
37. Австрійська школа маржиналізму. К.Менгер, Ф.Візер, О. фон Бем-Баверк.
38. Кембрідзька школа маржиналізму та становлення некласичного напряму в економічній науці.
39. Американська школа маржиналізму.
40. Математична школа маржиналізму.
41. Виникнення національної економічної школи в Німеччині.
42. Розвиток історичної школи в Німеччині.
43. Визвольна війна під керівництвом Б.Хмельницького та її економічні наслідки.
44. Аграрні відносини в Україні у ХІІІ – I ед.. XIX ст
45. Міста та ремесла в Україні у ХІІІ – I ед.. XIX ст.. Розвиток фінансової справи.
46. Аграрна реформа на українських землях у XIX ст.
47. Тенденції розвитку господарства на українських землях в II ед.. XIX- на ед.. XXст..
48. Економічні ідеї декабристів.
49. Економічна думка в Україні в період підготовки та здійснення реформи 1861 року.
50. Ліберально-буржуазна економічна думка в Україні в II ед.. XIX ст.

51. Револуційно-демократична економічна думка в Україні в II ед.. XIX ст.
52. Ліберальне народництво в Україні в II ед.. XIX ст. та економічні ідеї його ед.тавників.
53. Розвиток політичної економії в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
54. Економічна теорія М.І.Тугана-Барановського.
55. Економічні погляди Є.Слуцького
56. Версальська угода. Плани Дауеса та Юнга.
57. Тенденції економічного розвитку Англії, Франції, США, Німеччини у 20-х ед. XX ст..
58. Причини та характер світової економічної кризи 1929-1933 рр..
59. “Новий курс” Ф.Рузвельта.
60. Шляхи виходу з кризи Великобританії, Німеччини та Франції у 1930-х ед.
61. Теоретична система та економічна програма Дж.М.Кейнса.
62. Теорії монополістичної та недосконалої конкуренції. Е.Чемберлін та Дж. Робінсон.
63. Теорія інноваційного розвитку Й.Шумпетера.
64. План повоєнного відновлення Європи Дж.Маршалла.
65. Реформи Л. Ерхарда. Німецьке „економічне диво”.
66. План Доджа-Макартура та його вплив на розвиток японської економіки після Другої світової війни.
67. Економічна політика в Англії, Франції, США в 50-60-их ед. XX ст..
68. Неокейнсіанські теорії Е.Хансена, Р.Харрода, Є.Домара.
69. Посткейнсіанство та сучасне кейнсіанство.
70. Загальна характеристика неолібералізму.
71. Неоавстрійська школа неолібералізму.
72. Фрайбурзька школа. В.Ойкен, В.Репке, Л.Ерхард.
73. Пол Самуельсон і «Великий Неокласичний Синтез».
74. Монетаризм. М.Фрідмен, А.Шварц.
75. Економіка пропозиції. Теорія раціональних очікувань.
76. Науково-технічні революції другої половини XX ст. та їх вплив на світове господарство.
77. «Нафтові шоки» та їх вплив на економіку розвинутих країн світу.
78. Економічні реформи 1980-х ед. Рейганоміка і тетчеризм.
79. Ринкові реформи в Китаї (кін.70-их ед.. XX ст.).
80. Фактори економічного зростання «нових індустріальних країн».
81. Зародження американського інституціоналізму: Т.Веблен, Дж.Коммонс, В.Мітчелл.
82. Неоінституціоналізм: теорії трансакційних витрат, фірми, прав власності, суспільного вибору.
83. Теорії трансформації капіталізму.
84. Теорії індустріального та постіндустріального суспільства.
85. Економічні реформи Центральної Ради, Директорії, П.Скоропадського.
86. Військовий комунізм та НЕП у Радянському Союзі.
87. Індустріалізація та колективізація у СРСР.
88. Відновлення економіки СРСР по завершенню Другої світової війни. Економічні досягнення і проблеми 50-60-их ед. ...
89. Соціально-економічні проблеми СРСР в 70-80-ті ед. Спроби економічних реформ доби перебудови.
90. Економічні дискусії 20-30-х ед. в СРСР.
91. Розвиток економічної науки в СРСР та в Україні у 50-90-х ед. XX ст.
92. Проблеми економічного розвитку колишніх соціалістичних країн.
93. Інтеграційні об’єднання та їх роль у світовій економіці.
94. Сучасні тенденції розвитку світової економіки..

2.8. Система оцінювання роботи студентів

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Усні відповіді на семінарських заняттях	5	4	20
Самостійні роботи	3	5	15
Контрольні роботи	2	15	30
<i>Вибіркове завдання</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	<i>(10)</i>
Залік	30	1	30
Всього за триместр			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань за п'ятибальною системою за національною шкалою:
Отримані за виконання зазначених видів робіт бали складають комплексну підсумкову

оцінку.

- “Відмінно” — відповіді студентів виявляють всебічні і системні знання програмного матеріалу, засвоєння основної і додаткової літератури, чітке володіння понятійним апаратом, уміння застосовувати знання для аналізу економічних подій та поглядів. Відповіді характеризуються творчим підходом.
- “Добре” — відповіді студентів виявляють всебічні і системні знання програмного матеріалу, засвоєння основної літератури, чітке володіння понятійним апаратом, уміння застосовувати знання для аналізу економічних подій та поглядів. При цьому студент припускається незначних помилок, помилок незначного рівня або мінімальної кількості значних помилок.
- “Задовільно” — відповіді студентів виявляють знання основного програмного матеріалу, засвоєння в основному інформації лекційного курсу із допущенням значних помилок.
 - “Незадовільно” — відповіді студентів виявляють значні прогалини у знаннях програмного матеріалу. Студенти припускаються принципових помилок у викладенні фактів та їх оцінці.

2.9. Список рекомендованої літератури

Основна література

№ п/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста та ед.)			
		ЧНУ ім.П.Могили	Обласна наукова бібліотека ім.О.Гмирьова	Міська центральна бібліотека м.. М.Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа (адреса)
Основна література:					
1.	Злупко С. М. Основи історії економічної теорії: Навч. посіб. – Л.: ЛНУ ед. І. Франка, 2001	-	√	√	http://www.info-library.com.ua/books-book-101.html
2.	Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХ ст. / За ед.. Козюка В.В., Родіонової Л.А.- К.: Знання. - 2011. – 566 с.	-	√	√	-
3.	Історія економіки та економічної думки: ХХ ст. – початок ХХІ ст. / За ред. Козюка В.В., Родіонової Л.А.- К.: Знання. - 2011. – 582 с.	-	√	√	http://westudents.com.ua/glavy/54654-peredmova.html
4.	Історія економіки та економічної думки : навч. посібник (модульний варіант) / Д. П. Богиня, Н. М. Краус, О. В. Манжура та ед. – Хмельницький : ХНУ, 2010. –	-	√	√	http://www.twirpx.com/file/1377983/

	428 с.				
5.	Історія економіки та економічної думки: курс лекцій / ед... кол.: С.В.Степаненко (кер. ед.. Кол.), В.М.Фещенко, С.Н.Антонюк, Н.О.Тимочко та ед. – КНЕУ, 2006. – 664с.	-	√	√	-
6.	Історія економічних учень: Підручник / За ед.. Л.Я. Корнійчука, Н.О.Татаренка. – К.КНЕУ, 2001.	√	√	√	http://studentbooks.com.ua/content/view/133/50/
7.	Історія економічних учень: Підручник: у 2 ч. – Ч.1 / За ред.. В.Д.Базилевича. – 2-ге вид. Випр. – К.: Знання, 2005. – 567 с.	√	√	√	http://library.if.ua/books/39.html
8.	Історія економічних учень: Підручник: у 2 ч. – Ч.2 / За ред.. В.Д.Базилевича. – 2-ге вид. Випр. – К.: Знання, 2005. – 567 с.	√	√	√	http://library.if.ua/books/39.html
9.	Крип'якевич І. Всесвітня історія: В 3 т. – К., 1995.	√	√	√	-
10.	Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р. Економічна історія світу і України: Підручник. – К.: Вікар, 1999.	√	√	√	http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/624/
11.	Леоненко П.М., Юхименко П.І. Економічна історія: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2004. – 499с.	√	√	√	http://www.ebk.net.ua/Book/economics/leonenko_ei/zmist.htm
12.	Нестеренко О. П. Історія економічних вчень: Опорний конспект. – К.: МАУП, 2002. – 128 с.	√	√	√	http://bookb.net/book_istoriya-ekonomichnih-vchen_691/
13.	Тригуб П.М. Історія економічних вчень. – М.: МФ НаУКМА, 2000	√	√	√	http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=271
14.	Шевченко О. О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.	-	√	√	http://westudents.com.ua/glavy/54860-literatura.html
15.	Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економіки та	-	√	√	znannia.com.ua/product/istoriya_ekonomiki_ta_

	економічної думки: Підручник. — К., 2011. — 646 с.				ekonomichnoi_dumki_pidruchnik1_zatverdzeno_mon_2_yuhenko_p1i16_1eonenko_p1m1_k16_20111_646
1	Якобчук В.П., Богоявленская Ю.В., Тищенко С.В. Історія економіки та економічної думки: навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2015. — 476с.	-	-	-	http://www.google.com.ua/url?url=http://chtyvo.org.ua/authors/Yakobchuk_V_P/Istoriia_ekonomiky_ta_ekonomichnoi_dumky.pdf&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ved=0ahUKEwjQ8cLgyb3XAhVJpaQKHbB_BA4QFggTM_AA&usg=AOvVaw168_6UM_BT7WVFEhS5FPRi

Першоджерела¹

1. Антонович А. Я. Основания политической экономии. — Варшава, 1877.
2. Аристотель. Сочинения: В 4 т.Т. 4: Никомахова этика; Большая этика; Политика; Поэтика. — М.: Мысль, 1983.— 832 с.
3. Артхашастра, или наука политики. — М.: Изд-во АН СССР, 1959.
4. Бастиа Ф. Экономические софизмы. Пер. с фр. — М.: ООО «Социум»: ЗАО Изд-во «Экономика», 2002.
5. Бем-Баверк Е. Основы теории ценностей хозяйственных благ // Австрийская школа в политической экономии: Сборник / К. Менгер, Е. Бем-Баверк, Ф. Визер. — М.: Экономика, 1992. — С. 243 — 426.
6. Біблія. — К., 1992.
7. Бунге Н.Х. Основания политической экономии. — К.: 1870. - 136с.
8. Бьюкенен Дж. М. Конституция экономической политики // Вопросы экономики. — 1994. — № 6. — С. 104 — 113.
9. Бьюкенен Дж. М. Политическая экономия государства благосостояния // МЭ и МО. — 1996. — № 5.
10. Вальрас Л. Элементы чистой политической экономии, 1874 // 25 ключевых книг по экономике. — Изд-во „Урал-LTD», 1999.
11. Веблен Т. Теория праздного класса. — М.: Прогресс, 1984.
12. Визер Ф. Основания политической экономии // Австрийская школа в политической экономии: Сборник / К. Менгер, Е. Бем-Баверк, Ф. Визер — М.: Экономика, 1992. — С. 427 — 488.
13. Вільямсон О. Е. Економічні інституції капіталізму: фірми, маркетинг, укладання контрактів. — К.: АртЕк, 2001.
14. Гэлбрейт Дж. К. Новое индустриальное общество. — М.: Прогресс, 1969.
15. Гэлбрейт Дж. К. Экономические теории и цели общества. — М.: Прогресс, 1976.
16. Гэлбрейт Дж. К., Меньшиков С. Капитализм, социализм, сосуществование. — М.: Прогресс, 1988.

¹ Історія економічних вчень: Навчальний посібник / За ред. В. В. Кириленка. — Тернопіль: „Економічна думка”, 2007.— 233 с.

17. Гобсон Дж. А. Эволюция современного капитализма. – СПб., 1898.
18. Дживонс В. С. Политическая экономия: Пер. с англ. – СПб., 1905.
19. Законы Ману / Пер. С. Д. Эльмановича. – М.: Изд-во восточной литературы, 1960.
20. Зибер Н. И. Собрание сочинений в 2 т. – СПб, 1900.
21. Катон Марк Порций Земледелие. – М. – Л.: Изд-во АН СРСР, 1950–220 с.
22. Катон, Варрон, Колумелла, Плиний. О сельском хозяйстве. – М.: Гос. изд-во с.- х. лит., 1957.
23. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег /Пер. с англ.. – М.: Гелиос АРВ, 1999. – 352 с.
24. Кейнс Дж. М. Экономические возможности наших внуков (послесловие Д. Шестакова) // Вопросы экономики. – 2009. - №6. – С. 60—69
25. Кене Ф. Избранные экономические произведения. – М.: Соцэкгиз, 1960. – 551 с.
26. Кларк Дж. Б. Распределение богатства: Пер. с англ. – М.: Гелиос АРВ, 2000. –367 с.
27. Класики кейнсіанства: Р. Харрод, Э. Хансен: В 2-х тт. – М.: Экономика, 1997.
28. Конфуций. Лунь юй. Изречения. – М.: Эксмо, 2003.
29. Конфуций. Лунь юй. Лао-цзы. Дао дэ цзин // Мудрецы Поднебесной: Сб. – Симферополь: Реноме, 2003.
30. Коуз Р. Фирма, рынок и право: Пер.с англ. – М.: Дело ЛТД, 1993.
31. Коуз Р. Г. Природа фирмы // Теория фирмы / Под ред. В. М. Гальперина. – СПб.: Экон. шк., 1995.
32. Коран / Пер. и комментарии И.Ю. Крачковского. – М.: Наука, 1986.
33. Ксенофонт Афинский. Сократические сочинения. –М.; Л.: Академия, 1935.
34. Ксенофонт. Воспоминание о Сократе / Пер с англ.. М.: Наука, 1993–379 с.
35. Кэри Г. Ч. Руководство к социальной науке. – СПб., 1869.
36. Леонтьев В. В. Современное значение экономической теории Маркса // Экономическое эссе. Теории, исследования, факты и политика. – М.: Политиздат, 1990.
37. Лист Ф. Национальная система политической экономии // 25 ключевых книг по экономике. – М.: Изд-во «Урал-ЛТД»,1999.
38. Мальтус Т. Опыт о законе народонаселения // Антология экономической классики: В 2 т. Т. 2 – М.: МП „Эконов”, 1993.
39. Маркс К Капитал. Т. 1 – 4 // Маркс К., Энгельс Ф. Твори. – 2-ге вид. – К.: Держ. вид-во політ. літ. УРСР, 1963. Т. 23 – 26.
40. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т. Т.1. / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1993. – 415 с.
41. Менгер К. Основания политической экономии // Австрийская школа в политической экономии: Сборник / К. Менгер, Е. Бем-Баверк, Ф. Визер – М.: Экономика, 1992. – С. 31 – 242.
42. Мизес Л. Бюрократия. Запланированный хаос. Антикапиталистическая ментальность. – М., 1993
43. Мизес Л. Социализм. Экономический и исторический анализ. – М.: Прогресс, 1984.
44. Милль Дж. С. Основы политической экономии и некоторые аспекты их приложения к социальной философии: В 3 т. – Т. 1. – М.: Прогресс, 1980. – 495 с.
45. Милль Дж. С. Основы политической экономии и некоторые аспекты их приложения к социальной философии: В 3 т. – Т. 2. – М.: Прогресс, 1980. – 480 с.
46. Милль Дж. С. Основы политической экономии и некоторые аспекты их приложения к социальной философии: В 3 т. – Т. 3. – М.: Прогресс, 1980.– 475 с.
47. Митчелл У. Экономические циклы. Проблема и её постановка. – М.; Л., 1930.
48. Ойкен В. Основы национальной экономики. – М.: Экономика, 1996.
49. Парето В. Учебник политической экономии, 1906 // 25 ключевых книг по экономике. – Изд-во «Урал-LTD», 1999.
50. Петти У. Экономические и статистические работы.– М.: Соцэкгиз, 1940. – 673 с.

51. Пігу А. Экономическая теория благосостояния: Пер. с англ.: В 2 т. – М.: Прогресс, 1985.
52. Прудон П.Ж. Что такое собственность? или Исследование о принципе и власти. Бедность как экономический принцип: Порнократия или Женщины в настоящее время. – М.: Республика, 1998
53. Прудон П. Ж. Французская демократия. – СПб., 1867.
54. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Соч. Т.1. – М.: Госполитиздат, 1955. – 360 с.
55. Роббинс Л. Предмет экономической науки // TNESIS. Зима 1993. Т.1. Вип.1. – С. 3 – 29.
56. Робинсон Дж. Экономическая теория несовершенной конкуренции: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1986.
57. Самуэльсон П. Экономика. – М.: Прогресс, 1964. – 839 с.
58. Сей Ж. Б. Трактат по политической экономии // Сей Ж. Б. Трактат по политической экономии. Бастиа Ф. Экономические софизмы. Экономические гармонии. – М.: Дело, 2000.
59. Сисмонди С. Новые начала политической экономии, или О богатстве в его отношении к народонаселению. – М.: Соцэкгиз, 1937.
60. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй: Переклад з англ. – К.: Port-Royal, 2001. – 612 с.
61. Стиглиц Дж. Глобализация: тревожные тенденции. – М.: «Мысль», 2003.
62. Тобин Дж. Теорема о «невидимой руке» должна быть модифицирована // „Российский экономический журнал”, 2002. № 3.
63. Туган-Барановський М. І. Кооперація, її природа та мета. – Львів, 1936. – 143 с.
64. Туган-Барановський М. І. Політична економія. – К.: Наукова думка, 194. – 264 с.
65. Українська економічна думка / Хрестоматія / упоряд. С.М.Злупко. – К.: Знання, 2007. – 694с.
66. Фома Аквинский. Сочинения.: Пер. с лат.. – М.: Едиториал УРСС, 2002.
67. Фридмен М. Количественная теория денег: новая формулировка // Если бы деньги заговорили: Пер. с англ. – М.: Дело, 1998.
68. Хайек Ф. Дорога к рабству. - М.: Экономика, 1992.
69. Хайек Ф. Пагубная самонадеянность. Ошибки социализма. М.: Новости., 1992.
70. Хайек Ф. Право, законодавство та свобода. Нове викладення широких принципів справедливості та політичної економії: Пер. з англ.: В 3-х т. -К.: Сфера, 1999-2000.
71. Харрод Р. К теории экономической динамики. – М.: Иностр. лит., 1959.
72. Хрестоматія по истории Древнего Востока: В 2 ч. – М.: Высшая школа, 1980.
73. Хрестоматія по истории древнего мира. – Саратов: Изд-во Саратов. Ун-та, 1973.
74. Хикс Дж. Р. Стоимость и капитал: Пер. з англ. / Общ. ред. и вступ. ст. Р. М. Энтова. – М.: Прогресс, 1993.– 488 с.
75. Чаянов А. В. Крестьянское хозяйство. Избранные труды. — М.: Экономика, 1989. — 492 с. — (Экономическое наследие).
76. Чемберлин Э. Теория монополистичной конкуренции: реориентация теории стоимости: Пер. с англ. – М.: Экономика, 1996.
77. Шумпетер Й. История экономического анализа: В 3 тт. – СПб.: Экон. шк., 2001.
78. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. – К.: Основи, 1995.
79. Шумпетер Й. Теория экономического развития: Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры / Пер. с нем.; Общая ред. акад. А. Г. Милейковского. – М.: Прогресс, 1982.– 456 с.
80. Эрхард Л. Благосостояние для всех. – М., 1991.

Додаткова література

1. Агапова И.И. История экономики: Курс лекций. – М. Юрист, 2001. – 172 с.
2. Аникин А.В. Юность науки. - М., 1985.

3. Астапов К. Стратегия развития в постиндустриальной экономике // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2006. – № 6. – С. 57-65.
4. Бартенев С. А. История экономических учений. – М. Юрист, 2003.
5. Бабенко С, Гелей С, Гончарук Я. Історія кооперативного руху: Підручник. — Л., 1995.
6. Балацкий Е. Экономическая наука: новые вызовы современности // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2006. – № 1. – С. 61-67.
7. Баскакова М. Японская экономическая модель // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2004. – № 1. – С. 98-106.
8. Белянин А., Егоров И. О творческом наследии выдающегося экономиста (к 100-летию со дня рождения Мориса Алле) // *Вопросы экономики*. – 2011. - №10. - С.4-15
9. Бергер Я. Китайская модель развития // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2009. – № 9. – С. 73-81
10. Біла С. О. Досвід ліберального реформування української економіки (1991-2005 рр.) // *УІЖ*. – 2006. – Вип.6. – С.125-145
11. Бирюков В.А. Три «загадки» раннего маржинализма // *Вестник МГУ*. – Сер.6 Экономика. – 2005.- №5. – С.3-37
12. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. – К.: Вид-во Соломії Павличко, „Основи”, 2001. – 687 с.
13. Бобович И. М., Семенов А.А. История экономики. – Учебник. – М. ООО «ТК Велби», 2002. – 368 с.
14. Бодриков М. Классическая теория ценности: современное звучание нерешенных проблем // *Вопросы экономики*. – 2009. - №7. – С. 97-118
15. Бодров В., Кудирко П. Фінансові аспекти „плану Маршалла” // *Банківська справа*. – 1998. – № 2. – С.35-39
16. Бор М.З. История мировой экономики: Конспект лекций. - М., 1998.
17. Бородаевский А. Тенденции социально-экономического развития в разных регионах мира // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2007. – № 4. – С. 18—28.
18. Бортіс Г. Інституції, поведінка та економічна теорія: внесок до класико-кейнсіанської економічної теорії – Пер. з англ. Т.Бардарим. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2007. – 560с.
19. Брагина Е. Массовая бедность как феномен афро-азиатского ареала // *Международная экономика и международные отношения*. – 2012. - №3. - С. 68-76.
20. Бузов В.И. История современного Востока: страны и правители: учебное пособие. – М., Рн/Д.: МарТ. – 2008. – 576с.
21. Бутук О. Лібералізм про суспільний характер та механізм регулювання капіталістичного виробництва // *Банківська справа*. – 2010. - №6. – С.36-46
22. Ван дер Вее Г. История мировой экономики. 1945–1990. – М., 1994.
23. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм. XVI – XVIII ст. – К., 1995.
24. Всемирная история экономической мысли. – В 6-и т.. - М., 1987.
25. Гельбрас В. Тридцатилетие эпохи “реформ и открытости” в Китае // *Международная экономика и международные отношения*. – 2009. - №6. - С. 73-83
26. Гитин А. Деятельность европейских промышленных ТНК в ЦВЕ и СНГ // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2006. – № 9. – С. 41-50
27. Гогохия Д. Деньги, закон спроса и закон Вальраса // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2006. – № 1. – С. 68-75
28. Голубев В.Ф. - Сільська община (громада) XVI-XVIII ст. в українській історіографії // *УІЖ*. – 2009. - №5. – С.186-199
29. Голубович В.М. Экономическая история зарубежных стран. – Минск, 1997
30. Гончар Б.М. Всесвітня історія: Навч. посібник. – К.: Знання, 2001. – 359 с.
31. В. Гутник Германия // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2001. – № 81. – С. 79-88

32. Гурбик А.О. Актуальні проблеми дослідження українського села в епоху середньовіччя та нового часу // УІЖ. – 2003. – Вип.3. – С.3-8
33. Гуржій О.І. Купецький стан на Лівобережній і Слобідській Україні в другій половині XVII - у XVIII ст.: проблеми становлення та розвитку // УІЖ. – 2004. – Вип.3. – С.3-21
34. Де Сото Х. Уэрта «Человеческая деятельность» Людвиг фон Мизеса как учебник по экономической теории // Вопросы экономики. – 2010. - №11. - С.62-82
35. Довбенко М. Теорія раціональних очікувань // Економіка України. – 2008. - №6. – С.88-94
36. Довбенко М. Теорія суспільного вибору (Дж.Б'юкенен) // Економіка України. – 2004. - №10. – С.83-84
37. Донік О.М. Промислове підприємництво дворянства України в XIX ст.: урядова політика, особливості розвитку, галузеві напрямки // УІЖ. – 2007. – Вип.5. - С.18-41
38. Донік О.М. Купецтво як стан в Україні (XIX ст.) // УІЖ. – 2006. – Вип.3. - С.16-41
39. Доу Ш. Математика в экономической теории: исторический и методологический анализ // Вопросы экономики, 2006. – № 7.
40. Егоров Д. О возможности синтеза классической и неоклассической теорий: трактовка категории “стоимость” // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 3. – С. 24-31
41. Економіка зарубіжних країн / А.С. Філіпченко та ін. – К.: Либідь, 1996.
42. Економіка зарубіжних країн / За ред. Ю.Г. Козака та ін. – К.: ЦУЛ, 2003.
43. Економічна енциклопедія /Відп. ред. С.В. Мочерний. – В 3-х тт. – К.: Академія, 2000. Т. 1-3.
44. Жид Ш., Рист Ш. История экономических учений: Пер. с франц. – М.: Экономика, 1995.
45. Заброварний С.І. Економічні погляди М.С.Грушевського // УІЖ.- 2009. – Вип.6. – С.47-62
46. История древнего мира (под ред. Ю.С. Крушкол). – М., 1971. – Ч. 1, 2.
47. История мировой экономики: Хозяйственные реформы 1920-1990 гг. / под ред. проф. А.Н. Марковой. - М., 1995.
48. История средних веков (под ред. З.В. Удальцовой). - М., 1991. - Т. 1, 2.
49. Історія сучасного світу: Соціально-політична історія XV-XX століть. – К.: Вікар, 2003.
50. Історія України / за ред. В.А. Смолія. – К., 1997.
51. Илларионов А. Основные тенденции развития мировой экономики во второй половине XX века // Вопросы экономики. – 1997. - № 10. – С.117-141.
52. Илларионов А. Секрет китайского экономического „чуда” // Вопросы экономики. – 1998. – № 4.
53. История средних веков (V-XV ст.): Хрестоматия. – М.: Просвещение, 1980.
54. История экономических учений: Учеб. пособие / Под ред. В. Автономова, О. Ананьина, Н. Макашевой. – М.: ИНФРА-М, 2000.
55. История экономических учений: (современный этап). Учебник / Под общ. ред. А. Г. Худокормова. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 733 с.
56. Калюжний В. Пояснення парадоксів неокласичної моделі економічного зростання Р.Солоу // Вісник НБУ. – 2005. - №2. – С.32-40
57. Капелюшников Р. И еще раз – о теореме Коуза (Критические заметки) // Международная экономика и международные отношения. – 2006. - №6. - С. 104-111
58. Клинова М. Новый "экономический патриотизм" в Европе: хорошо забытое старое? // Международная экономика и международные отношения. – 2008. - №4. - С. 32-41
59. Коваль М. Економічне вчення М.Туган-Барановського – Ів.-Франківськ: Нова Зоря, 2009. – 320с.

60. Ковальчик Р. Інвестиції у важку промисловість Донецько-Придніпровського району до 1914 р.: інноваційний розвиток в умовах державного протекціонізму // УІЖ. – 2010. – Вип.6. – С.73-89
61. Ковальчук В. М., Сарай М. І. Ретроспектива світової економічної думки: Навчальний посібник з історії економічних вчень. – Тернопіль: „Астон”, 2006. – 541с.
62. Корнійчук Л. Політекономія: витоки і еволюція // Економіка України. – 2011. – С.80-92
63. Корнійчук Л. Фізична економія: українська школа // Економіка України. – 2006. - №10. – С.66-73
64. Корнійчук Л. Фізична економія: українська школа // Економіка України. – 2006. - №9. – С.55-64
65. Корновенко С.В. Аграрне законодавство П.Скоропадського у контексті вітчизняного та європейського досвіду вирішення земельного питання (1918—1921 рр.) // УІЖ. – 2008. – Вип.4. – С.72-81
66. Кудров В. Модели и механизмы рыночной трансформации в странах ЦВЕ // Международная экономика и международные отношения. – 2006. - №8. - С. 10-22
67. Кудря І.Г. Філософська основа австрійської соціально-економічної думки // Гілея. – Вип.50. – С.527-532
68. Кудря І.Г. Особливості методологічних засад німецької історичної школи політекономії // Гілея: науковий вісник. Збірний наукових праць. – К.: ВІРУАП. – 2011. – Вип.43. – С.429-435
69. Ларин А. Тайваньская модернизация на фоне российской и китайской // Международная экономика и международные отношения. – 2011 - №12. – С. 79-88
70. Лортикян Э.Л. История экономических реформ: Мировой опыт второй половины XIX – XX вв. – Харьков, 1999.
71. Майбурд Е.М. Введение в историю экономической мысли: от пророков до профессоров. - М., 1996.
72. Майданик К. “Четвертая волна” (О новом цикле социально-политического развития Латинской Америки. Взгляд слева) // Международная экономика и международные отношения. - 2006. - №11. – С. 24-30
73. Мартинов А.Ю. - Історична компаративістика світових економічних криз (XX – початок XXI ст.) // УІЖ. – 2011 – Вип.5. – С.131-146
74. Марцинкевич В., Кириченко Э. США // Международная экономика и международные отношения. - 2001. - №8. – С. 69-78
75. Машкін О.М. П.А.Столипін та Україна // УІЖ. – 2012. - №2. - С.73-97
76. Машков А. Отрицание необходимости вмешательства в экономическую сферу как основа либеральной концепции Л.фон Мизеса // Підприємництво, господарство і право. – 2009. - №10. – С.11-17
77. Мельянцева В. Сдают ли развитые страны развивающимся свои позиции? // Мировая экономика и международные отношения. – 2009. - №12. – С.3-18
78. Меркантилизм (под ред. Плотникова И.С.) – Л.: Соцэкгиз. – 1935.
79. Мельник Т.О. Економіка України в період незалежності: втрати, прорахунки і перспективи розвитку // Актуальні проблеми економіки. – 2012. - №8. – С.42-49
80. Мельянцева В. Экономический рост Китая и Индии: динамика, пропорции и последствия // Международная экономика и международные отношения. - 2007. - №9. – С. 18-26

81. Мицик Л.М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007). Навч. Посібник для самостійної роботи / Л.М.Мицик, Ю.В.Кузьменко. – К.: Академічне видавництво. – 2008. – 544с.
82. Мозиас П. Идеология экономических реформ в Китае: основные этапы эволюции // Международная экономика и международные отношения. - 2007. - №11. – С. 62-68
83. Небогатова О. Индия: экономический рост в эпоху глобализации // Международная экономика и международные отношения. - 2005. - №1. – С. 89-94
84. Нестеренко В.П. Теоретико-методологические основы неолиберального учения Ф. фон Хайека // Экономическая теория. – 2004. – №1. – С.84-92
85. Новая история стран Европы и Америки: первый период (под ред. И.М. Кривогуза и Е.Е. Юровской). – М., 1997.
86. Новая история стран Европы и Америки: второй период (под ред. И.М. Кривогуза и Е.Е. Юровской). – М., 1998.
87. Новейшая история стран Европы и Америки. 1918–1945 гг. – М., 1986 (и др. изд.)
88. Новітня історія України (1900-2000). – К.: Вища шк., 2000.
89. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки 1918 – 1945 рр.. Навч.посібник для вузів / З.А. Баран, Г.М.Кипаренко та інші, за ред. М.М. Швагуляка. – Львів: Афіша, 2008. – 288с.
90. Ожборовская И.С. Трансформация Восточной Евроры в конце XX в. // Вопросы истории. – 2007. - №6. – С.17-37
91. Ойзерман Т. И. Марксизм и утопизм. – М.: Прогресс-Традиция, 2003.
92. Осадчая И. Постиндустриальная экономика: меняется ли роль государства? // Международная экономика и международные отношения. - 2009. - №5. – С.31-42
93. Осадчая И. Эволюция современной макроэкономической теории // Международная экономика и международные отношения. - 2008. - №2. – С. 3-13
94. Островская Е. Франция // Международная экономика и международные отношения. - 2001. - №8. – С. 89-97
95. Проскурін П.В. Історія економіки та економічних учень. Нариси економічної історії індустріальної цивілізації: навч. Посібник. – К.:КНЕУ, 2005. – 372 с.
96. Реєнт О.П. До проблеми скасування кріпосного права в 1861 р. // УІЖ. – 2011. – №1. – С.34-51
97. Розмаринский И. Посткейнсианская макроэкономика: Основные аспекты // Вопросы экономики. – 2006. – №5. – С. 19 – 31
98. Рустамов Э. Принципы эволюционной модернизации переходных экономик // Вопросы экономики. – 2009. - №7. – С. 85-96
99. Салицкий А., Таций В. Китай в новой структуре мировой экономики // Мировая экономика и международные отношения. – 2011. - №11. – С.72-77
100. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли – М.: Прогресс, 1986.
101. Сен А. Адам Смит и современность // Вопросы экономики. – 2011. - №11. – С. 25-37
102. Сидоренко О. Українські землі у міжнародній торгівлі (IX – середина XVII ст.). – К., 1992.
103. Сошников А.С. Распространение маржинализма в английской экономической мысли (на примере работ Г.Сиджуика, Ф.Эджуорта, Ф.Уикстеда) // Вестник МГУ. – Сер.6. Экономика. – 2009. – №4. – С.3-13
104. Тимофеев П. Эволюция институтов ЕС и роль Франции (1990–2000 годы) // Международная экономика и международные отношения. - 2011. - №7. – С. 48-70
105. Ущатовський Ю. Київська економічна школа 19 ст. у контексті зародження інституціоналізму // Економіка України. – 2012. – №2. – С.70-79
106. Ущатовський Ю. Історія інституціоналізму: проблема пошуку витоків // Економіка України. – 2010. - №3. – С.73-82
107. Хайлбронер Р.Л. Философы от мира сего. – М.: Изд-во КоЛибри, 2008. – 432с.

108. Хайтун С Д. Социальная эволюция и Джон Кейнс: от прошлого к будущему // Вопросы философии. - 2003. - № 10.- С.46-60
109. Хесин Е. Великобритания // Международная экономика и международные отношения. – 2001. - №8. – С. 98-108
110. Чухно А. Шумпетер – засновник еволюційної економічної теорії // Економіка України. – 2007. - №7. – С.65-74
111. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії. Навчальний посібник / О. О. Шевченко. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 280 с.
112. Элман М. О вкладе исследовательских работ по советской экономике в экономическую теорию мейнстрима // Вопросы экономики. – 2010. - №3. – С. 39-55
113. Эльянов А. Экономическая модернизация развивающихся стран в региональном разрезе // Международная экономика и международные отношения. – 2008. - №6. – С. 19-29
114. Эльянов А. Развивающиеся страны в мировой экономике: тенденции и проблемы // Международная экономика и международные отношения. – 2007. - №2. – С. 3-15
115. Эрроу К. Развитие экономической теории с 1940 года: взгляд очевидца // Вопросы экономики. – 2010. - №4. – С. 4-23
116. Ядгаров Я.С. История экономической мысли. - М., 1996. - С.26-32.
117. Янов А. ЕС как новая модель государственности // Международная экономика и международные отношения. – 2007. - №7. – С. 89-94

2.10.Інформаційні ресурси

1. Освітньо-професійна програма з підготовки бакалаврів, галузь знань: 0305 «Економіка та підприємництво»
2. Бібліотеки м. Миколаїв
3. Internet

2.11.Словник

Автаркія	автаркия	autarchy
Акциз	акциз	excise-duty
Алод	аллод	
Акціонерні товариства	акционерные общества	joint-stock company
Біржа	биржа	exchange
Бояри	бояре	boyar
Бюргер	бюргер	burger
Васал	вассал	vassal
Вєрв	вервь	
Вілан	виллан	bondman
Виробництво	производство	production
Вотчина	вотчина	patrimony
Гривня	гривна	hryvna
Данина	дань	tribute
Дворянство	дворянство	nobility
Девальвація	девальвация	devaluation
Демпінг	демпинг	dumping
Десятина	десятина	dessiatina
Дідич	дидич	
Домен	домен	
Економічна теорія	экономическая теория	economic theory
Економічні ідеї	экономические идеи	economic ideas
Економічні погляди	экономические взгляды	economic opinions
Еластичність попиту	эластичность спроса	elasticity of demand
Закупи	закупы	
Земельна рента	земельная рента	ground-rent
Імунітет	иммунитет	immunity
Інституціоналізм	институционализм	institutionalism
Історична школа	историческая школа	historical school
Історія економічної думки	история экономической мысли	history of economic thought
Йомени	иомены	yeomen
Кадастр	кадастр	cadastre
Картель	картель	cartel
Капітал	капитал	capital
Капіталізм	капитализм	capitalism
Кейнсіанство	кейнсианство	Keynsianism
Класична політична економія	классическая политическая экономия	the classical political economy
Козацтво	казацтво	
Колонізація	колонизация	colonization
Кольбертизм	кольбертизм	Colbertism
Контрибуція	контрибуция	contribution
Концерн	концерн	concern
Кріпосне право	крепостное право	serfdom

Магдебурзьке право	магдебургское право	Magdeburg rights
Макроекономіка	макроэкономика	macroeconomics
Мануфактура	мануфактура	manufactory
Маржиналізм	маржинализм	marginalism
Марксизм	марксизм	Marxism
Меркантилізм	меркантилизм	mercantilism
Метрополія	метрополия	mother country
Мікроекономіка	микроэкономика	microeconomics
Монетаризм	монетаризм	monetarism
Монополізм	монополизм	monopolism
Націоналізація	национализация	nationalization
Неоінституціоналізм	неоинституционализм	neoinstitutionalism
Неокласична економічна теорія	неоклассическая экономическая теория	the neoclassical economic theory
Неолібералізм	неолиберализм	neoliberalism
Парцеляція	парцелляция	parcelling
Полюддя	полюдье	
Попит	спрос	demand
Посесійні селяни	посессионные крестьяне	
Прибуток	прибыль	profit
Продуктивність	производительность	productivity
Пропозиція	предложение	supply
Просте відтворення	простое воспроизводство	simple reproduction
Протекціонізм	протекционизм	protectionism
Рантьє	рантье	rentier
Реквізиція	реквизиция	requisitio
Репарації	репарация	reparation
Ринок	рынок	market
Розширене відтворення	расширенное воспроизводство	enlarged reproduction
Секуляризація	секуляризация	secularization
Синдикат	синдикат	syndicate
Смерди	смерды	
Стація	станция	
Споживання	потребление	consumption
Теорія вартості	теория стоимости	theory of value
Теорія відтворення	теория воспроизводства	theory of reproduction
Трест	трест	trust
Фізіократи	физиократы	physiocrats
Фільварок	фольварк	far
Фіскальна політика	фискальная политика	fiscal policy
Халупники	халупники	
Холопи	холопы	
Челядь	челядь	servants
Шляхта	шляхта	gentry
Шос	шос	